

// DIMARTS, 31 DE JULIOL DEL 2018

AGENDA.AD

Presentació del llibre 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'

Dimecres, 8 d'agost del 2018

A les 12 h

MW Museu de l'Electricitat, Encamp

Comparteix:

Afegeix:

Presentació del llibre *Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea*, que recull els articles de les ponències de la 30a Diada Andorrana a l'UCE de Prada de Conflent el 19 d'agost del 2017.

També es presentarà el programa de la 31a Diada Andorrana a l'UCE, que es durà a terme **dissabte 17 d'agost** per tot el dia al liceu Renouvier de Prada, amb el tema: **'El parlamentarisme andorrà'**.

S'entregarà un exemplar del llibre als assistents a la presentació.

Hora:
A les 12 h

MW Museu de l'Electricitat

El museu està ubicat a la planta baixa del mateix edifici de la **central hidroelèctrica de FEDA**. Aquesta central es va posar en funcionament el 1934 i avui és la principal font de producció d'energia elèctrica d'Andorra.

El visitant es deixarà guiar per un recorregut on s'explica què és l'energia i on es mostra l'evolució històrica de l'energia elèctrica a Andorra. A més, podrà experimentar i descobrir diverses lleis de l'electricitat per mitjà de diversos tallers educatius.

L'edifici de la central és un bé inventariat dins del patrimoni cultural d'Andorra per la seva arquitectura de granit i per representar la modernització d'Andorra.

El Museu està situat en un edifici viu on hi ha el Despatx Elèctric d'Explotació, el centre neuràlgic de l'energia elèctrica del país, i on el visitant podrà veure en funcionament les turbines que generen electricitat.

El Museu de l'Electricitat és una entitat de FEDA.

Organitza
Societat Andorrana de Ciències

Qui som | Contacte | Avis legal | RSS | © Govern d'Andorra | Disseny web

Patrocinadors institucionals

Govern d'Andorra

COMÚ DE CANILLO

COMÚ D'ENCAMP

COMÚ D'ORDINO

COMÚ DE LA MASSANA

COMÚ D'ANDORRA LA VELLA

COMÚ DE SANT JULIÀ DE LÒRIA

COMÚ D'ESCALDES-ENGORDANY

21/07/2018

Dissabte, 21 de juliol del 2018 **Diari d'Andorra**

foc i lloc

Aire

L'òpera com a model contra el ritme inabastable i la cacofonia

YVAN LARA

L'estiu ja no és el que era. Ep, vagi per endavant que m'alegro molt per tots els periodistes que, en període estival, i limitant-me a exemples domèstics, eren absoluts dependents del piròman de torn, d'algun accident de trànsit espectacular, de la mort d'algun il·lustre, de l'entrevista amb un ministre -transformada en una novel·la per entregues- o de les penoncies de Prada, que s'havien d'estirar durant una bona setmana. Quins temps aquells en què hi havia molta més acció als suplementos d'estiu que a les pàgines que s'entestaven a repassar una actualitat en serveis mínims.

Quin contrast amb estius com l'actual. El drama i la vergonya dels refugiats al Mediterrani que no cessa -amb un Salvini *superstar* doblement útil per a la Unió Europea: perquè el discurs d'ell és el que la UE du a la pràctica i perquè, en l'arena estrictament discursiva, Salvini serveix als representants de la Unió a mostrar-se com a moderats. Lenèsima redefinició del president francès, que encara no sap què vol ser de gran. El ridícul de Llarrena a les Europes. El sense sentit de la judicialització de la política a Espanya. El campí qui pugui

de la política catalana, amb un Puigdemont a punt de completar la seva metamorfosi megalomaniaca final. El núvol que havia de dominar l'avinguda Meritxell que s'ha acabat desfent i que ara, amb els ulls d'un semióleg, semblaria el capritx personal d'una o de dues persones, com si no fos el símbol màxim d'un model volgut de país. I una cimera Putin / Trump. I...

I tot plegat en una única setmana. La tercera del juliol. Absolutament simptomàtic de la nostra incapacitat per desconnectar. Enyor de la calma, del suplement d'estiu dels diaris, de la possibilitat de desconnectar sense tenir la sensació de perdre's res. Necessitat d'aire. Aire. Aire entre un flaix informatiu i el següent. Aire en el mar de declaracions insubstancials en que s'ha convertit una bona part del periodisme actual. Aire. Aries. I aquí proposo el tercer model d'aquest estiu per pensar-nos una mica millor. Ciència-ficció, tennis i, ara, òpera: un cant monòdic (que no *monologal*), ininterromput, que s'agafa el seu temps per dir les coses, per mastegar-les, per pair-les. Un model a tenir en compte per reduir, si no el ritme inabastable, potser sí la cacofonia.

foc i lloc

El mar i el parlamentarisme

El valor de qualsevol democràcia es mesura per la vitalitat del Parlament

JOAN MASSA

L'estiu és un temps, però també un espai. Als nascuts entre muntanyes, l'estiu és el mar, l'espai complementari. Baixar de l'obligació al lleure, de la rutina a la novetat, del deure al desig... L'àmbit metafòric del mar i...

badar. Ningú com els poetes per dir-ho: "El mar és ple, però jo en passo dies omplint-lo de mirada", com Joan Vinyoli des de Begur. Abans havíem passat per Salamanca, uns dies d'homenatge al VIII centenari de la creació de la seva Universitat, de l'Estudí General, des de les escoles catedralícies per part d'Alfons IX, l'últim rei de Lleó l'any 1218. Allí vaig aprendre de lletra i ho vàrem celebrar amb mestres, amics i companys. No vam parlar del mar, però sí de Catalunya i Espanya, del regne de Lleó abans de passar a Castella i de l'Andorra d'aquells anys entre les Concordies i els Paratges. Els amics estan contents perquè la Unesco ha inclòs les Corts de Lleó de 1188, convocades per un Alfons IX de 17 anys al claustre de San Isidoro, i els seus Decrets en el registre *Memòria del Món*, com el testimoni documental més antic del sistema parlamentari europeu, en ser les pri-

meres Corts representatives d'Europa i del món. "Ditò la voz al pueblo", em diuen. Tot un orgull. Lleó no era Castella i ha plogut molt des d'aleshores. I ara encara plou en la unió d'Espanya amb Castella.

I mira per on. Arribo a casa i la tenaç SAC em fa saber que la Universitat Catalana d'Estiu a Prada celebra enguany els seus 50 anys, filla també -suposo- del maig del 68. El tema de la Diada andorrana escollit per a tractar el proper 18 d'agost serà *El parlamentarisme andorrà*. Una bona qüestió i un bon motiu. Des de la història, com a pòrtic i pròleg del VI centenari de la creació del Consell de la Terra, Consell de la Vall o Consell de Vint-i-quatre, com l'anomena Antoni Fitó i Rossell. I també des dels reptes d'avui del Consell General, quan el valor de qualsevol democràcia es mesura per la vitalitat del seu Parlament i quan, paradoxalment, tots els parlaments tenen grans dificultats per a continuar sent el nucli de l'esfera pública de la política davant dels governs, deixant de ser el lloc central i l'autèntica caixa de ressonància de les inquietuds i aspiracions ciutadanes.

1/08/2018

en breu

Es publica un llibre de l'acord amb Europa

■ ANDORRA LA VELLA. El llibre *Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea* es presentarà el 9 d'agost al Museu de l'Electricitat d'Encamp. Recull les penoncies de la trentena Diada andorrana a la XLIX Universitat Catalana d'Estiu, celebrada l'any passat.

AGENDA

LIBRES

ANDORRA I L'ACORD D'ASSOCIACIÓ AMB LA UNió EUROPEA
Presentació del llibre *Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea*, que recull els articles de les ponències de la 30a Diada andorrana a l'UCE de Prada de Conflent el 19 d'agost del 2017. També es presentarà el programa de la 31a Diada andorrana a l'UCE, que es durà a terme dissabte, 17 d'agost, al Liceu Renouvier de Prada, amb el tema *El parlamentariisme andorrà*.
Museu de l'Electricitat (22 80) Encamp.

Nacional

CONEXEMENT | TINDRÀ LLOC EL 18 D'AGOST A PRADA

El parlamentariisme centrarà la 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu

J.L.S.
Escamp

La Universitat Catalana d'Estiu (UCE) celebrarà per trenta-unè any la Diada andorrana, enguany centrada en el parlamentariisme al Principat amb un total de 36 ponències. Es farà el 18 d'agost a Prada de Conflent en la que serà

la cinquantesima edició d'aquesta trobada amb gent de tots els territoris de parla catalana. Segons el coordinador de la jornada i membre de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), Antoni Pul, la temàtica escollida respon a vuit moments commemoratius entre el 2016 i el 2020 que han "condicionat" el parlamentari-

isme andorrà. Les ponències estan presentades per polítics, historiadors i analistes amb l'objectiu de "sumar reflexions". D'altra banda, es va presentar el llibre de la jornada de l'any passat, *Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea*, una publicació de la SAC, que compta amb la col·laboració del Govern FEDA.

La Diada andorrana es van presentar ahir a FEDA.

16/08/2018

EDUCACIÓ | 18a DIADA ANDORRANA A PRADA

El parlamentariisme es debat a la Universitat Catalana d'Estiu

RENACIÓ
Andorra la Vella

Dissabte tindrà lloc a Prada de Conflent la 31a Diada Andorrana en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu. Enguany, en els debats que es fan al Liceu Rnou-

vier, es parlarà sobre el parlamentariisme al país. A l'acte, que començarà a dos quarts de deu del matí i està previst que s'allargui fins a dos quarts d'una del migdia, hi intervinen el síndic general, Vicenç Mateu; el conseller de DA Carles Jordana; el pre-

Una de les aules en l'edició de l'any passat.

sident del PS, Pere López; la primera secretària del partit, Susanna Vela; el conseller d'SDP Victor Nauzet; el president de Liberals, Jordi Gallardo; la consellera independent, Sílvia Bonet. Durant la jornada es tractaran temes com ara la presència de les dones al Consell General, l'organització parlamentària del país i el model de Copríncipat. A més, també es farà un repàs a la història de les institucions i es discutirà de quin manera es pot acostar la política als ciutadans.

17/08/2018

Diada andorrana a Prada de Conflent

Demà dissabte toca un nou retrobament al Lycée Charles Renouvier

PERE LOPEZ

La Universitat Catalana d'Estiu (UCE) que té lloc anualment a Prada de Conflent (França) celebra enguany la seva 50a edició. Aquest esdeveniment va néixer amb l'objectiu de convertir-se en un espai d'opinió i llibertat que segurament era difícil exercir a Catalunya durant la dictadura franquista.

Per la seva banda, la Diada d'Andorra compta ja amb 31 edicions i té lloc un dissabte de la segona quinzena d'agost dins el marc més ampli

del programa de l'UCE. Aquesta jornada s'ha caracteritzat sovint per debats intensos i enriquidors. Debats que molts cops, tot i la gran rellevància de les matèries tractades, no acabem de tenir a casa nostra. Podríem dir, doncs, que hi ha alguna similitud amb els orígens de l'UCE, encara que, com és evident, per motivacions ben diferents de les abans esmentades.

Enguany serà el cinquè cop que tindrà la sort de

prendre'n part de forma directa. Les primeres participacions van ser el 2006, sobre models fiscals per a Andorra, i l'any 2010, quan va tractar de l'energia al Principat. Dues qüestions sobre les quals els anys posteriors als debats mantinguts a Prada de Conflent, en vaig poder donar trasllat en forma d'accions concretes des del Govern del PS que van esdevenir positives per al país i en les quals el debatut a la diada va esdevenir sempre molt útil. Participacions posteriors van ser en les edicions que van tractar sobre Andorra i els altres petits estats europeus i sobre l'acord d'associació amb la Unió Europea. Temes tots dos de plena actualitat. L'edició d'enguany, a mig camí entre el 25è aniversari de la Constitució i el 60è aniversari de la creació del Consell de la Terra, tracta sobre el parlamentariisme andorrà.

Considero que es tracta d'un excel·lent moment,

doncs, per poder avaluar amb prou perspectiva les notables deficiències, al meu entendre, del model polític i parlamentari del nostre país per poder encetar en el futur reformes que em semblen del tot imprescindibles. No els revelaré avui el contingut de la meua ponència, ja que els animo a seguir la diada en directe o a través dels mitjans de comunicació i a aconseguir un exemplar de la versió impresa que s'edita anualment.

18/08/2018

La crítica feminista arriba a Prada en la Diada Andorrana

UNIVERSITAT D'ESTIU PÀGINA 3

La reivindicació feminista es farà sentir avui a la Diada Andorrana de la Universitat Catalana d'Estiu. Algunes de les ponents convidades exposaran la seva crítica des de l'òptica del paper de la dona en la política del Principat. Entre elles l'ex-consellera general Meritxell Mateu, que denuncia "sostre de vidre", "crítiques sexistes" i "masclisme" a la política del país.

DIADA ANDORRANA

Tema del dia

www.diariandorra.ad

LA JORNADA DEDICADA A ANDORRA TINDRÀ LLOC DURANT TOT EL DIA A LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU.

La crítica feminista arriba a Prada

L'exconsellera Mateu denuncia "el sostre de vidre" que hi ha a la política i les "crítiques sexistes" i afirma que "el masclisme és present" a DA ■ Stop Violències demana "valentia" per permetre l'avortament

SÒNIA BAGUINACH
Andorra la Vella

La reivindicació feminista es farà sentir avui a la Diada Andorrana de la 30a edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) que se celebra a Prada (Conflent). Algunes de les ponents convidades a la jornada andorrana exposaran la seva crítica des de l'òptica del paper de la dona en la política del Principat. És el cas de l'ex-consellera general Meritxell Mateu, que va dimidir després de fer-se pública la relació laboral que va mantenir amb BPA els anys 2012 i 2013 i de la psicòloga Vanessa M. Cortés, presidenta d'Stop Violències. L'ex parlamentària democràtica assegura en la seva conferència que la presència femenina a la política andorrana "encara està a les beceroles" i critica que no hi ha cap estratègia política que perseguís la paritat al Consell.

Mateu conclou que "és evident que el sostre de vidre existeix: i no es pot obviar per molt que alguns justifiquin el contrari". Així mateix, deplora que l'organització parlamentària estava pensada en funció de les necessitats dels consellers homes i que va ser per la insistència de les dones que es van passar les comissions i les sessions al matí. L'exconsellera denuncia que les dones que es dediquen a la política estan exposades a "crítiques sexistes" i assegura que "el masclisme també és

Naudi alerta dels riscos sobre la democràcia

El conseller general d'SDP Victor Naudi, alerta dels riscos que poden afectar el funcionament democràtic d'Andorra. El parlamentari apunta com a "factor determinant" la corrupció, tot i que admet que "difícilment es poden produir casos de certa reivindicació" per la dimensió del país i també el fet de ser un Estat petit i per tant més vulnerable. Per a Naudi, el factor desestabilitzador més important del país va ser la nota de la FICGCH, sobre la qual afirma que encara hi ha incògnites. El polític també destaca el pes del sector financer i la indústria tabaquera sobre l'economia, fet que «diu» ha fet que aquests sectors "s'hagin beneficiat de certa immunitat legislativa". Per això, considera que cal diversificar l'economia i evitar els monopòlis i la dependència. En aquest sentit, opta per "coniar un equilibri de forces més separat" i apunta per reforçar la representativitat del parlament reformant la llei electoral amb un sistema de llista única nacional i demana legalitzar l'avortament.

Una de les xerrades que es van celebrar durant inauguració de l'UCE ahir a Prada.

present dins del partit que vaig representar", DA, perquè és "un fenomen transversal".

En aquest sentit, considera que "lògicament hauriem hagut d'eleger una dona al capdavant de la Sindicatura i no com sempre posant-la al segon lloc" com a sub-síndica. "El fet que el 2011 hi hagués una majoria de consellers electes penso que no hauria estat cabegut i s'hauria apreciat que haguéssim elegit una dona síndica", opina, i lamenta que ni tan sols es plantegés.

Per altra banda, Cortés posa de manifest en la seva exposició que "l'existència de dones al Consell General no garanteix l'avançament en drets" perquè cal consciència de gènere, i en aquest context denuncia que "les dones tenim dret a fer amb el nostre cos i la possibilitat de ser mareis allò que vulguem a molts països excepte a Andorra". "El país necessita un acte de valentia de les dones per sobreposar-nos a la por i la culpa de l'Església i el patriarcat", sentència, afegint que "hem

de deixar de fer el joc a la cultura patriarcal, unit-nos i per sobre de les creences i ideologies permetre, batallar i donar d'exercir els drets fonamentals humans".

A banda, critica que no s'oferís educació sexual integral a les escoles per detectar abusos sexuals, que no s'hagi creat un equip especialitzat per fer estudis i que el Govern conegués violència domèstica i masclista a l'hora de legislar contra la violència envers les dones.

LES ALTRES PONÈNCIES

Les competències del Consell de la Terra

■ **SUSANNA VELA**, HISTORIADORA. Pronunciarà una conferència sobre la consolidació del règim polític i institucional andorrà els segles XIV i XV indint especialment en el Consell de la Terra, l'òrgan de govern que agrupava els representants de tots els comuns i universitats de les valls. N'analitza les competències al través de les ordencions promulgades pel Consell que recullen els noms dels representants andorranos més antics.

Les deficiències del parlamentarisme

■ **ANTONI MORELL**, ADVOCAT I ESCRIPTOR. Assesura que el Consell General "s'ha densitificat molt, ha perdut frescor, esponjaritat, manca de capacitat discursiva, fins al punt que s'ha convertit en una mena de galimatres molt difícil de seguir". A més, lamenta que no hi ha "parlamentarisme dialèctic" i afirma que "manca una oposició parlamentària en posada, creadora, no a la contra, no visceral i impulsora dels grans debats".

Un coprincipat parlamentari

■ **CARLES JORDANA**, ADVOCAT I CONSELLER DE DA. Fa un recorregut per la història del Consell General des de la seva formació, fa 600 anys. Aprofundeix en els mètodes i els remants a l'organització anterior amb el Consell de la Terra i les seves competències i composició. Així mateix, fa menció a la redacció del Manual Digerit del Principat d'Andorra i apunta com a element catald del segle XX la reforma de les institucions andorranes de 1866.

El sisè centenari del Consell de la Terra

■ **ALBERT VILLARÓ**, HISTORIADOR I ESCRIPTOR. Fa un recorregut per les dades assenyalades d'Andorra arran del 600 aniversari de la creació del Consell de la Terra. A partir d'aquí reflexiona sobre la idoneïtat de commemorar l'efemèride remarcat que "la celebració hauria de servir per recuperar una porció oculta del passat". "Permetrà evocar la ineluctable continuïtat de les institucions, un dels trets més característics de la història d'Andorra".

La pèrdua de pes del Consell General

■ **NOEMÍ RODRÍGUEZ**, PERIODISTA. Evidencia "la pèrdua de pes del Consell General els darrers anys" i denuncia "la manca de separació de poders entre l'executiu i el legislatiu", fet que segons diu provoca que "Govern és qui acaba dirigint els fils del que li toca i del que ve vengut de la política al consell". A més, es queixa de "la manca de crítica i de control que exerceix el propi grup parlamentari de la majoria sobre el Govern".

EL POLÍTIC DEMÒCRATA VA PARTICIPAR AHIR A LA JORNADA SOBRE ANDORRA DE LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Mateu a la conferència sobre parlamentarisme que va pronunciar ahir a Prada.

Mateu recela de l'avançament electoral

El síndic general avisa que celebrar eleccions al desembre suposaria deixar en suspens bona part dels textos legals que hi ha al Consell General ■ Afirmar que si s'optés per esgotar la legislatura els comicis serien al març

SÒNIA BAGUDANICH
Andorra la Vella

El síndic general, Vicenç Mateu, va complicat que es puguin avançar les eleccions generals atesa la densitat del paquet legislatiu. El fet que a dia d'avui hi hagi 26 textos legals a tràmit parlamentari fa inviable, a parer del síndic, que es puguin celebrar les eleccions abans del final de la legislatura si és que es vol que no quedin al calaix per al pròxim escrutini. En aquest sentit, considera que si el cap de Govern, Toni Martí, optés per l'avançament dels comicis al desembre, el Consell General s'hauria de dissoldre com a molt tard a la darrera setmana d'octubre. Un calendari que impossibilitaria tirar endavant tots els projectes que hi ha pendents.

Mateu va afirmar, en declaracions al Diari coincidint amb la seva intervenció a la Diada Andorrana de l'UCE a Prada, que o s'opta per convocar eleccions al desembre o bé per donar curs als diferents projectes que estan pendents d'aprovar-se. "Els dos objectius són legítims: avançar eleccions o aprovar el màxim de

El debat d'orientació política se celebrarà el 17 i 18 de setembre

El síndic general va confirmar ahir que si no hi ha cap canvi d'última hora, la primera junta de presidents del nou curs polític, que tindrà lloc dilluns dia 3 de setembre, confirmarà la celebració del debat d'orientació política per als dies 17 i 18 de setembre, que cau en dilluns i dimarts. El síndic va destacar que aquesta ja era la previsió consensuada entre tots els portaveus parlamentaris però que cal acabar de confirmarla. A banda de fer balanç de la legislatura, la jornada parlamentària també haurà de servir per decidir quan se celebraran les eleccions. De fet, el cap de Govern ha desta-

rat en diverses ocasions, sempre que ha estat preguntat per la possible data dels comicis les darreres setmanes, que serà durant el debat d'orientació política que se farà públic. Tot i així, el líder de l'executiu ha deixat entreveure que la preferència és tirar endavant les lleis que ha impulsat el govern demòcrata. En aquest sentit, a finals del mes passat va assegurar que "si no s'aproven totes [les lleis], l'elector i el ciutadà sap quins són els nostres plantejaments". I per tant si les eleccions es fan el març de l'any que ve, hi ha moltes més possibilitats que [les lleis] es puguin aprovar".

textos que hi ha a tràmit. Però els dos a la vegada comencem a ser incompatibles", va manifestar. Mateu va destacar que si les eleccions se celebrassin al desembre s'haurien de fer el dia 16, de manera que s'hauria de dissoldre la cambra la darrera setmana d'oc-

tubre, atès que els comicis s'han de celebrar entre 30 i 40 dies després. Això suposaria que les comissions legislatives que treballen els diferents textos no més disposarien de dos mesos, temps insuficient per encaixar-los tot. "Tot no es pot aprovar", va consi-

der el síndic, que va recordar que a tardor també hi ha previst un viatge del cap de Govern a FONU.

ELECCIONS AL MARÇ

En canvi, l'altre escenari suposa allargar i acabar esgotant la legislatura del tot. "L'últim dia en què es podria dissoldre el Consell seria l'1 de març", va explicar Mateu, però això suposaria que les eleccions caiguessin en abril, quan hi ha la Pasqua. És per això que el síndic va dir que "no crec que s'estiri tant" i per tant "més aviat crec que si es volgués anar fins al final, les eleccions haurien de ser al març". D'aquesta manera "s'agotaria totalment la legislatura", va concloure.

Tot i així, va deixar clar que això són "especulacions", perquè és el cap de Govern qui té la potestat de convocar les eleccions. De fet, fonts properes van indicar que Martí es va reunir amb Mateu fa un mes, a mitjans de juliol, per consultar-li qüestions de calendari per saber quan s'hauria de dissoldre el parlament per poder convocar les eleccions al desembre. Les mateixes fonts van explicar que Mateu va traslladar

QUÈ HA DIT

Vicenç Mateu
Síndic general

"Avançar eleccions i aprovar els textos que hi ha a tràmit comença a ser incompatible"

"Crec que si es volgués anar fins al final les eleccions haurien de ser al març"

al cap de Govern que atès el volum de la cartera legislativa no es podrien aprovar tots els textos si s'avançava els comicis. Martí sempre ha manifestat que la seva prioritat era aprovar les grans reformes i les lleis cabdals -com la de Funció Pública o el nou codi de relacions laborals- abans d'avançar les eleccions. Tot i així, el líder de l'executiu no ha aclarit fins al moment quines són les seves intencions i si manté, o pel contrari ja ha descartat, aquesta possibilitat.

DIADA ANDORRANA

► LES IMATGES

Taula rodona. La Diada Andorrana va comptar amb la participació de polítics com Vicens Mateu i Carles Jordana i expolítics com la consellera Meritxell Mateu.

Missa de Joan-Enric Vives. Va ser el primer cop que el Copríncep episcopal va oficiar una missa a la Diada.

L'equip organitzador. El president de l'equip rector de l'UCE, Jordi Casassas, i la presidenta de la SAC, Angels Mach.

Debats amb polítics i experts. El president del PS, Pere López, per costat del company de partit, Everest Vilaginés, i la periodista Noemí Rodríguez.

Cal fer canvis al Consell?

Representants polítics i experts debaten durant la 31a Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu si és o no convenient refor-

mar el funcionament del parlament andorrà per dotar-lo de més mecanismes de control sobre el poder executiu.

ENRIC REVUELTA
Andorra la Vella

Quin és l'estat del sistema parlamentari actual al Principat? Aquesta és la pregunta que es desprèn de diferents intervencions de la 31a Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE), a Prada (Conflent). La viteneta d'intervencions que van tenir lloc ahir per debatre sobre el parlamentarisme van derivar en el col·loqui sobre les possibilitats de dur a terme futures reformes sense oblidar els drets del sistema.

El doctor en dret i advocat, Pere Figuerada, va obrir la veda per mirar la possibilitat d'ampliar el nombre de representants al Consell General, atès que la Constitució preveu tenir-ne un màxim de 42. En un treball comparatiu amb altres microestats com San Marino, Mònaco i Liechtenstein, Figuerada va apuntar que a Andorra és on la ràtio de diputat per habitant és més elevada. Al Principat, s'escull un conseller general per

Una ponència va plantejar si cal augmentar els consellers

El PS proposa eliminar els diputats territorials

Alguns ponents van fer un repàs històric del parlament

cada 2.671 habitants, mentre que a San Marino és d'un per cada 356; a Mònaco, per cada 1.535 electors i a Liechtenstein, per cada 1.524 habitants. L'objectiu de Figuerada és analitzar si seria convenient "reforçar" el nombre de parlamentaris, malgrat que pugui ser "impopular", perquè el Consell reforci el seu rol de supervisor del poder executiu, la que considera que aquest últim és "preponderant" davant dels poders legislatius i judicials a Europa.

El membre del comitè executiu del PS, Pere Baró, va incidir en la reforma de la llei electoral per aconseguir un Consell "realment representatiu". Baró creu que això no succeirà ara, ja que el sistema afavoreix la força que guanya en les territorials, sense la necessitat d'obtenir el 50% dels vots. A més, va qüestionar l'efectivitat de la separació dels candidats nacionals dels parroquials, ja que, excepte a les votacions qualificades, "en la gran majoria de decisions els consellers de les circumscripcions parroquials es transformen en con-

sellers generals i no voten per la parroquia, sinó en clau nacional". El membre del PS advoca per un consell amb diputats nacionals i que des de les parroquies es pugui nomenar un responsable per tenir "línia directa" entre el consell i cada administració parroquial. Aleshora, reclama "reobrir el debat" per reduir de 20 a 10 anys el període per obtenir la nacionalitat andorrana. Si bé considera que l'actual sistema parlamentari va ser un "encert" als anys 90 del segle passat, opina que "cal ser còscients que les societats avancen" i "ha d'actualitzar aquest parlamentarisme".

PERSPECTIVA HISTÒRICA

El debat també va servir perquè l'ex-subsindic general, Josep Marsal, donés una perspectiva històrica del parlamentarisme andorrà i dels intents que hi va haver per donar una participació parcial al públic citat segles abans de la consolidació de la monarquia parlamentària a Anglaterra i sis segles abans de la República

Francesca. L'historiador Pere Cazorla va fer èmfasi a la Nova Reforma del 1866, que va convertir el Consell General en un "esbós" o "preparament" que va fer palès dues concepcions "antagòniques" a Andorra: la conservadora i la progressista. Això va comportar que els coprínceps dibuixessin una "nova estructura" de l'administració andorrana formada pels delegats permanents, el Copríncep francès, el bisbe i els Tribunals Superiors de la mitra i de Perpinyà. Un altre historiador, Domènec Bascompte, també va parlar dels "Intents" que hi ha hagut d'incorporar Andorra a Espanya o a França, i l'enginyer Alan Ward va parlar sobre com incorporar l'ús de les noves tecnologies en els processos electorals.

Els debats d'ahir també van comptar amb representants de totes les sensibilitats polítiques, com el president del PS, Pere López, i el conseller de DA Carles Jordana, i les ponències del president de EA, Jordi Gallandó; el d'SUP Victor Nauas, i la consellera independent, Sílvia Boet.

editorial

LA DIADA ANDORRANA DE L'UCE DE PRADA REQUERIX UN REPLANTAMENT PER FER ATRACTIVA LA JORNADA I ACCIÓBAR EL CONTINGUT DE LES PONIÈNCIES A TOTS ELS PÚBLICS, UN ELEMENT QUE AMB L'ENFOCAMENT ACTUAL D'UN SOL DIA ES DIFÍCIL QUE ES PRODUEIXI

Popularitzar Prada

Prada ha acollit un any més la tradicional Universitat Catalana d'Estiu, que arriba al mig segle de vida i que compta amb una diada dedicada a Andorra des de fa 31 anys. Una intensa jornada de ponències que comença a primera hora del matí i acaba ben entrat el vespre. Cada any la Diada Andorrana versa sobre una temàtica general que suscita les reflexions d'acadèmics i personalitats públiques del país. De la preocupació pel canvi climàtic manifestada a l'edició de l'any 2016 als reptes de l'acord d'associació amb la Unió Europea, amb intervenció de la ministra Maria Ubach i d'altres. Fins a la història del parlamentarisme andorrà des de fa sis segles i el paper de la dona a la política del país d'enguany. Unes ponències dissenyades entre si, marcades pel tot més acadèmic i històric unes i pel tot més actual i de denúncia d'altres. De denúncia feminista com la de l'ex consellera demòcrata Mireia Mena o l'activista Vanessa M. Corrià a la de la manca de representativitat i pluralitat política de la periodista Noemí Rodríguez, passant per les dels líders polítics de l'oposició, que també van prendre part en les jornades.

De nou una trobada que reflecteix l'important tasca organitzativa que diu a terme la Societat Andorrana de Ciències, amb divuit conferències que englobades dins d'un únic dia perden el valor que moltes d'elles es mereixerien. La densitat que adquireix la jornada la fa poc atractiva al públic, i això menysvalora la capacitat que podria tenir l'acte i fa que acabí esdevinent una activitat de pur consum intern, amb pocs més assistents a banda dels ponents. Per això seria recomanable abordar un canvi de plantejament que passi per la introducció de millors organitzatives per fer que la jornada sigui més amena i no tan atapeïda, amb més debat i menys exposició lliure que fa que acabí sentint una activitat monòtona que no canvia amb el pas dels anys.

Pel bé de l'interès de les ponències i dels participants, convindria replantejar la diada andorrana també incorporant-la al món de les noves tecnologies per fer-la més popular i accessible a tots els públics. Un factor que és molt necessari si es vol que el contingut de les jornades, en aquest cas el parlamentarisme andorrà històric i actual, sigui conegut per tothom més enllà dels que en són entesos.

LA MÉS COMENTADA

El síndic veu difícil avançar les eleccions generals al desembre

11 comentaris

20/08/2018

foc il·loc

Consell General i ciutadans

Durant la 31a Diada Andorrana a la 50a UCE, a Prada, es va discutir sobre el parlamentarisme andorrà

SÍLVIA BONET

El tema en el qual vaig centrar la meua intervenció va ser *Com promoure l'apropament entre el Consell General i els ciutadans*.

Cal destacar que els ciutadans d'Andorra els últims anys han expressat un malestar social, i moltes han estat les accions de desaprovació i de baixa confiança cap a les institucions.

Part dels fets que provoquen aquesta manca de confiança i que frenen la democratització es poden atribuir al nostre disseny institucional, al sistema electoral i als canvis socials de la pròpia política, la qual en molts casos no és capaç de donar resposta als reptes que la modernització o la pròpia evolució de la societat planteja.

En el procés de democratització parlamentària conviuen dos fenòmens diferents, per una banda la representació de les diverses ideologies dins de l'arc parlamentari, que en funció de la representativitat, millora o empobreix el debat; i per una altra banda, el poder de l'executiu, que afecta de forma directa sobre l'aprovació dels textos legislatius.

Però ara s'hauria de començar a analitzar si tots els

ciutadans amb dret de vot tenen les mateixes oportunitats per accedir a la política.

Que hi hagi sectors de ciutadans no representats pot dificultar el fet d'aconseguir un debat plural, en canvi si tots els sectors econòmics i totes les vivències fossin capaces de reunir-se al voltant del Consell General, aquest cobriria totes les expectatives.

La pròpia funció legislativa constitueix l'espai cívic on es debat, es negocia, es construeixen consensos, es reelaboren acords i es redacten lleis que regulen i guien la societat.

Les lleis fruit del debat parlamentari donen resposta a les necessitats de la majoria de ciutadans o només dels grups de poder o lobbies?

El debat pot ser enriquidor si en ell hi conflueixen diverses sensibilitats i entre tots s'arriba a un text legislatiu que representi un equilibri sense guanyadors ni perdedors, sense persones que sentin que es troben excloses del resultat degut que aquest s'allunya inexorablement de la seva realitat i els condueix de forma irremediablment a l'exclusió. En definitiva, unes lleis que afavoreixin la interacció de tots els ciutadans.

POLÍTICA | EL PARLAMENTARI VA PARTICIPAR EN LA DIADA ANDORRANA DE PRADA

Pere López denuncia que el sistema polític actual té "falles estructurals"

Afirma que el paper del Consell és "residual" i que es governa "sense visió de futur"

S. B.
Andorra la Vella

El president del PS, Pere López, denuncia que el sistema parlamentari actual "té falles estructurals" per la manca de representativitat i de proporcionalitat que impera i que a parer seu té com a conseqüència que el model "no funcioni de forma adequada" i no sigui "capaç de donar solucions als reptes del país". El conseller general socialdemòcrata afirma que "el paper del Consell General és residual i es governa al dia a dia sense visió de futur, sense consensos ni diàleg".

Per això aposta per donar a la cambra "el paper central en la vida política que li correspon" per tal que "esdevingui un veritable parlament", "útil" i que "els ciutadans s'hi sentin identificats i reflectits". Per tal de dotar-lo de representativitat, aposta per augmentar la base electoral permanent la doble nacionalitat i reduint el termini d'anys per obtenir-la i per introduir proporcionalitat al sistema electoral. Propostes que va exposar a la ponència que va pronunciar a la Diada Andorrana de Prada.

El parlamentari alerta que aquest model té com a conseqüència enfrontaments parlamentaris continus, que es governi sense arribar a acords sobre

Vives amb els ponents i assistents de la Diada Andorrana de Prada.

BISBÀ D'URGELL

El Copríncep episcopal destaca el paper d'Andorra

El Copríncep episcopal, Joan-Enric Vives, va destacar en la seva intervenció a Prada el fet que Andorra participi a l'ONU i que formi part dels territoris de parla catalana.

"Jo com a Copríncep d'Andorra, accepto feliç formar part d'aquest petit Estat que forma part dels paï-

sos de parla catalana i que abanderada el català en les Nacions Unides i sento la responsabilitat que em dona aquest servei", va declarar Vives, que es va desplaçar fins al Lycée Renouvier per veure els assistents a la Diada Andorrana. Allà va saludar el síndic general, Vi-

cenç Mateu, els consellers generals que hi havia i també els membres de la junta de la Societat Andorrana de Ciències. El Copríncep va felicitar l'UCE pels 50 anys de vida i va posar en relleu la presència dels cristians durant aquests anys d'activitat.

grans temes, que hi hagi manca d'alternatives en les majories parlamentàries i que no s'afrontin problemes estructurals com la sanitària, la funció pública o les pensions. Tot plegat provoca, adverteix, un distanciament de la ciutadania cap a la política.

López critica un sistema que permet que governi un partit votat només pel 7% de la població quan "cap país ho fa per sota del 20%", com Luxemburg, i afegeix que "tot el Consell General té una representativitat, 20,6%, inferior a les majories parlamentàries". A

més, es queixa de la manca de proporcionalitat i de representació del territori, ja que afirma que en tots els petits estats l'assignació d'escons és proporcional i que la quantitat de seients per circumscriptió és variable en funció del nombre d'habitants.

LA SECA.
LA MECA...

NOEMI
RODRÍGUEZ

Consellers del territori

Si tots tenim clar que la llei electoral respecta la representativitat del territori, per què no deixem fer la seva feina als consellers de les territorials?

Un exemple: la Llei de competències i transferències comunals. No

entraré en com es va fer ni en els intents maldrestes de negociació. Ni en el decebedor resultat final.

Error rau, al meu parer, en qui havia de consensuar el text, i que no eren uns altres que els consellers de les territorials. I no el Govern, ni els comuns, tots dos amb un clar conflicte d'interessos.

La població amb dret de vot escull en circumscriptió parroquial els dos consellers que han de representar el territori al Consell General, que és

l'òrgan legislatiu, però quan es fa una llei que afecta la gestió del territori, aquesta potestat l'agafen comuns i Govern.

Si un cop dins l'hemició, els consellers electes de les llistes territorials no toquen més funció específica que ser majoria en les lleis qualificades, per què no som coherents i canviem la llei electoral i la fem més proporcional?

Posar-se el que caldria és repensar el sistema, fer del parlament un òrgan

legislatiu potent, un espai de debat real, un centre de discussió, transparent i participatiu, en què grups majoritaris, minoritaris i consellers no adscrits tinguessin accés a tota la informació que es genera, que control al Govern, i ja posats a demanar, amb un reglament -em consta que s'hi treballa- que permetés que el flux d'idees i opinions fos com la vida al carrer: plural, transversal, enriquit i sobretot una mica més dinàmica.

20/08/2018

foc i lluc

'Elegere inter vos'

De l'assemblea de tots a la representació i el mandat: fa 600 anys

JOAN MASSA

El temps se'n va. La 50a edició de la Universitat Catalana d'Estiu, amb 700 alumnes i 200 professors, ha tancat la porta... però —com bé anuncia— "i, tannamete, la renovaria?". En aquest espai

de l'activitat universitària d'estiu tingué lloc la XXXI Jornada Andorrana, organitzada per la SAC sobre *El parlamentarisme andorrà*. Una gran qüestió, molt actual, i a la vegada històrica. Ens ho

vam passar bé al segon pla del kantà Lyçée Charles Renouvier de Prada, amb bona temperatura, física i psíquica, en mig d'una gran plouada de ponències. S'anaven jurant diverses línies melòdiques, més ben dit, degustacions, tasts austers de molèsties que interaccionaven amb simultaneïtat. Com podem comprendre, des de les 9 del matí fins a les 7 de la tarda, parant per dinar i per acollir la visita del príncep Vives, una sola línia melòdica (el sistema electoral andorrà, l'abstencionisme i el dret de vot, la dona,...) en un debat sobre parlamentarisme podia ser un castell de focs artificials fuent, creat i inesgotable. Però no, la SAC havia previst una estructura harmònica de la jornada i no hi hagué

monofonia. S'intercalaren el mode "polític" i el mode "històric".

La jornada d'aquest agost era també l'inici dels actes del VI centenari de la creació del Consell de la Terra per part del bisbe Francesc de Tàvia l'11 de febrer del 1419. "Leuats vobis elegere inter vos, assignare et deputare certas personas...". Diu la decisió senyorial. El representant Andreu d'Alas n'havia fet la petició, ja que era molt difícil poder reunir tots els homes de les Valls en un sol lloc per les distàncies i les fetes: "sua perilliosa cosa per ajustament de moltes gentes, majorment aïats grossers, com lants caps tants entencions se demostrant...". El bisbe acollí favorablement la proposta. Resulta sorprenent, i lloctinent del veguer

Johan de Gorz del comte Joan i de Foix ho feu el 17 de desembre del mateix any i legitimaren així una pràctica que transformava l'assemblea de tots a la població de les Valls en un consell reduït, el Consell de la Terra. És va passar d'un sistema assembleari a un sistema representatiu i mandat. El proper febrer farà 600 anys i la història és el passat que no passa.

Opinió

La tribuna

Andorra i Pompeu Fabra

Enguany fa 80 anys del primer reconeixement del català com a llengua oficial pel Consell General

Poli Solé

Enguany es compleixen els 150 anys del naixement de Pompeu Fabra a la vila de Gràcia, ara Barcelona, els 100 anys de la seva Gramàtica Catalana amb l'Institut d'Estudis Catalans i els 70 anys de la seva mort.

Però també és 80 anys del primer reconeixement explícit del català com a llengua oficial pel Consell General i els 71 anys de fer el seu testament a Andorra, efemèrides aprofitades per a donar a conèixer precisament el text del testament íntegre, gràcies a l'autorització dels seus familiars i al Govern. Us recordem i celebren aquests fets, els sense cap mena de dubte, per la fe que Pompeu Fabra va assolir gràcies a un esforç autodiàctic i divulgatiu, constant i brillant, que va sumar al seu geni lingüístic i ortogràfic. Als 17 anys va escriure i editar, després, el 1891 a l'Avenç, *Ensayo de gramàtica catalana moderna*, de 124 pàgines. El 1892 tradueix al català l'obra de Maerling i L'esperit de l'eben a l'Avenç. El 1898 va publicar a l'Avenç *Contribució a la gramàtica de la llengua catalana*, de 110 pàgines. El 1904 va publicar a l'Avenç *Tratado de ortografía catalana*, de 107 pàgines i *Sílabari* a càrrec de la seva escola, tot i l'habuase a Bilbao des del 1902, on hi romandria fins al 1912, exercint la seva professió d'enginyer industrial i professor amb càtedra de química.

El 1907 i 1908 publica *Questions gramaticals* en 23 articles al diari *El Poble Català* i el 1911 en un llibre amb el títol *Questions de gramàtica catalana*, de 121 pàgines amb l'Avenç. El 1912 publica a l'Avenç *Gramàtica de la llengua catalana*, de 480 pàgines. De retorn de Bilbao es nomena director de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans. Haveren estat nomenat un any més director de la Secció Filològica del mateix IEC. El 1913 participa a fer Normes Ortogràfiques publicades per l'IEC.

El 1917 publica amb l'IEC el Diccionari ortogràfic, de 447 pàgines, que es reedita el 1923, 1931 i 1937. El 1918 publica amb l'IEC *Gramàtica catalana* de 149 pàgines i reedita el 1919, 1922, 1926, 1930, 1931 i 1933. El 1919 publica *Gramàtica i fonètica*, de 289 pàgines.

Entre 1919 i 1928 publica al diari *La Publicitat*, que canviarà el nom per *La Publicitat i les Converses Filològiques* en 84 articles. El 1923 publica a *Editorial Pedagògica Gramàtica Catalana* *Correcció* de 96 pàgines i reedita el 1923, 1931 i 1932.

El 1924 publica *Gramàtica Anglesa*, de 311 pàgines. El 1925 publica a *Barricó* *Ortografia catalana*, de 62 pàgines que reedita el 1925 i 1927; les primeres faltes de gramàtica catalana presentades a l'ortografia, de 96 pàgines que reedita el 1927 (2), 1937 i 1946. El 1926 publica a *Barricó* *La conjugació dels verbs en català*, de 60 pàgines que reedita el 1926, 1935 i 1937. *Diccionari ortogràfic abreujat*, de 62 pàgines, que reedita el 1926 (2), 1927, 1935, 1937 i 1946.

El 1928 publica a *Les Belles Lletres Abreujat de Gramàtica Catalana* El 1929 publica *Compendi de gramàtica catalana*, de 86 pàgines. El 1931 publica *llibreria Catalana Diccionari general de la llengua catalana*, de 3782 pàgines. El 31 de gener del 1939 s'exiliarà acabant per residir i morir a Prada del Comtat. El 1946 publica a *Paris Gramàtica catalana*, de 88 pàgines. El 1947 ve a Andorra per a poder fer el testament de les seves últimes voluntats en català.

Des de totes aquestes obres se'n feren reedicions després de la seva mort. El 1948, destacant especialment el Diccionari del qual se'n van fer 31a fins el 1994, just abans de sortir la primera ve a Andorra per a poder fer el testament de l'Institut d'Estudis Catalans, que memorosa dir el nom de FABRA en homentatge, im possible a la seva obra com a signe d'unitat lingüística per a tots els territoris de llengua catalana. Se'l reconeix, justament, en tot l'àmbit lingüístic català, com al geni normalitzador de la llengua catalana i creador del català estàndard modern.

Es pot dir que la normalització febreriana portaria a Andorra des dels inicis en que es donaren a conèixer les Normes Ortogràfiques, amb els mes-

2/08/2018

DILLUNS, 2

el Periòdic

El reconeixement andorrà a la figura de Pompeu Fabra és un fet intrínsec, és a dir viscut amb normalitat

tres particularment, però serà entre els anys 1923 i 1926 quan el Consell General els textos passaran a escriure's segons les noves normes, fet que s'extendrà a la resta de la societat amb els joves que retornaren a Andorra un cop formats a Barcelona especialment, o pels retornats en base a la seguretat que s'havia perdut a l'exterior d'Andorra.

Com serà el cas del **Francesc Carrat Ferrer** que serà Síndic general a partir del 1935 i el 1938 signarà amb el secretari **Bonaventura Riberygus i Argelich** l'ortografia aprovada pel Consell General, per la qual s'establirà l'obligatorietat de redactar en la llengua oficial, la catalana, les sol·licituds adreçades a la institució que presidia. El novembre del 1947 **Pompeu Fabra i Poch** farà el testament a cal notari episcopal **Rosend Jordana**, qui li donà tots els facultats per a fer-hi el perill de l'usuari. **Josep Sastre Torrens**, excaicte republicà de Tremp fins al 1939 i relogiat a Andorra la Vella aquells anys, que fou un dels seus notaris. L'altre va ser **Marell Pons i Torres** de Cal Masel, avui Hostal Guàrdia, d'Andorra la Vella, i ve de la Vila

naixement, ve a inaugurar el monument amb menüti i placa al partit de les escoles del carrer Guàrdia de Valls d'Andorra la Vella.

El 1971 l'editorial andorrana Edicions Romàniques, ERNSA, publica el *Curs superior de català 1914-1935* professor per **Pompeu Fabra** i recollit per **Joaquim Miralles i Sureda** a la Universitat Autònoma de Barcelona.

El 5 d'octubre de 1975 el Cercle de les Arts i les Lletres va organitzar les festes Pompeu Fabra a Andorra la Vella, dedicant-li el Quart d'Andorra la Vella un carrer al nostre entorn de la seva Vila **Carola Fabra**.

L'any 1993 la Constitució declarà el català com a llengua oficial de l'Estat andorrà. L'any 1999 s'aprova la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial al Principat d'Andorra. L'any 2000 Agora Cultural del Principat d'Andorra va organitzar, a Escarçut, l'exposició andorrana itinerant, *Pompeu Fabra, Home i Obra*, presentada a Andorra i va editar un catàleg de 68 pàgines i que es presentava l'obra tan a part del testament. El 27 de novembre del 2013 la Societat Andorrana de Ciències, dins del seu cicle anual de conferències, en commemoració del centenari de les Normes Ortogràfiques (els 75 aniversaris de la declaració de llengua oficial del Català pel Consell General, es va fer un acte acadèmic a la seu dels del Consell General i es va donar a conèixer un tres del testament.

Finalment, des d'aquest passat mes de juny, el ministeri de Cultura exposa, brillantment, és a dir gràntament, la intenció a buscar al carrer a la gent, tot el testament, en una gràntica exposició d'atractiu amb el títol *El testament de Pompeu Fabra*, a la porxada de la façana principal de l'edifici de Govern, a Andorra la Vella.

El reconeixement andorrà a la figura de Pompeu Fabra és un fet intrínsec, és a dir viscut amb normalitat, és a dir viscut amb normalitat, en una gràntica exposició d'atractiu amb el títol *El testament de Pompeu Fabra*, a la porxada de la façana principal de l'edifici de Govern, a Andorra la Vella.

El 25 de gener del 1969, en commemoració del centenari del seu

La tribuna

Del parlamentarisme andorrà

Entre el 2016 i el 2020 els andorrans haurem pogut commemorar vuit moments històrics

ANDORRA
Polí Solé

Entre el 2016 i el 2020 els andorrans haurem pogut commemorar:

• 600 anys de la creació del Consell de la Terra pels Coprínceps, el bisbe d'Urgell, Francesc de Tòvia, i el comte de Foix, Jean de Foix-Grailh, a demanda dels andorrans representats per Andreu d'Alba, l'edonant i els pocsats de la Terra pel substitució de les matieres Valle ringuin poder d'intervenir, defensar i mantenir a favor de tots els homes i de cadascun dels drets... i llibertats concedides. Un assoliment guanyat per la vetlla i constància en la reivindicació dels andorrans de la preservació de les seves llibertats, dels seus drets i costums ancestrals.

• 150 anys de la ratificació de la dita Nova Reforma pel Copríncep francès Napoleó III, després d'haver-la signat el 1860 el Copríncep episcopal Josep Caixal, a demanda dels andorrans, encapçalats pel Síndic Guillem d'Arany i Plandollit. Si fins llavors havien estat entre dos i quatre, incloent entre aquests als dos còsols de cadascuna de les sis parroquies, escollits anualment, els consellers que formaven el Consell General a partir de llavors seran quatre membres diferents als còsols, renovats en la seva meitat cada dos anys. I per tant el 2016 passarem a tenir de nou 12 i 24 membres a tenir-ne sempre 24. I passaran a ser votants i elegibles tots els caps de casa.

• 85 anys del sufragi universal masculí i els votants i elegibles augmenten, com a mínim, el doble.

• 50 anys dels drets polítics de les dones. El cens electoral dels votants torna a doblar-se.

• 45 anys del dret d'eleccibilitat de la dona andorrana. El cens dels elegibles també es dobla.

• 40 anys de la participació de la parroquia d'Andorra en dues Andorra la Vella i Escaldes Engordany, per decisió dels Coprínceps, després de començar a augmentar el nombre de com-

uners per part de la parroquia d'Andorra. De manera sòlida i aconseguir mantenir l'equilibri polític i territorial. El nombre de membres del Consell General passarà de 24 a 28.

• 35 anys de la creació del Consell Executiu pel Copríncep en el procés de Reforma de les Institucions demanada pel Poble Andorrà. L'any el qual el Consell General perd la capacitat executiva o de govern i passa a tenir només la legislativa. S'inicia el procés de pas d'un estat de fet a un estat de dret.

• 25 anys de l'aprovació de la Constitució de 1993. Aquesta nova etapa portarà com a conseqüència el Consell General i el fet de que la meitat dels membres seran escollits per circumscripció parroquial i l'altra meitat a nivell nacional. Una solució brillant per a continuar fent compatible l'equilibri de la suma de les forces d'una Andorra, federació de territoris, i d'una Andorra, Estat.

• Vuit commemoracions de vuit moments històrics, produïts al llarg dels darrers 600 anys i sis dels quals s'han produït en els darrers 100 anys, que ara dona idea de l'acceleració dels canvis produïts en les quatre darreres generacions, per adaptar les institucions andorranes als nous temps. Aquestes fires han marcat, de dret, el parlamentarisme andorrà. Si bé, de fet, ja existia abans, en forma d'assemblees i assenblades magines, en haver-se de convocar tots els homes de les Vall, tan sovint com era necessari, per tal de poder tractar qüestions amb els Coprínceps, o fins i tot abans com tenim coneixement amb les Convèlves de l'1621 i 1776 signades amb els bisbes d'Urgell. O amb els seus veltels de Puigcerdà, de Querol, d'Urgell... i, nomenant Síndic o Síndics per a tractar-les.

Com s'ha vist desde sempre, sense tenir constància del seu origen, de manera similar, però diferent, al que ha passat amb els consells dels comuns, còdols comuns, amb la particularitat que d'aquests no se'n té data de la seva constitució en dret.

La 31a diada andorrana a la 50a Universitat Catalana d'Estiu a Prada del Conflent ens convida a conèixer, analitzar, reflexionar, debatre, com-

La 31a diada andorrana a Prada de Conflent convida a conèixer i reflexionar per aportar millorar el parlamentarisme andorrà

parar, proposar, projectar, plantejar, concebre, imaginar, a partir de les necessitats i problemes actuals i futurs, per aportar les solucions més escassim a la millora del parlamentarisme andorrà.

• Si hi presentaran 16 ponències presentats i nou no presencials.

• Del Consell de la Terra al Consell General (**Domènec Bascompte i Grau**). Vos primer senyor Síndic (**Noemí Rodríguez**). Reptes per a un parlament del segle XXI (**Ivan LARA I Sanchez**). Ísser consellera general al Principat d'Andorra: vocació i compromís (**Marta i Mela Pi**). L'Andorra eterna: organització parlamentària d'un país (**Josep Masrol i Ribes**).

Notes sobre el parlamentarisme andorrà (**Vicenç Mateu i Zamora**). Copríncep parlamentari? (**Josep Dalmau i Codina**). El Consell de la Terra el 1419: d'assemblea i òrgano de representació (**Susanna Vela i Palomares**). Factors desestabilitzadors i d'influència en el parlamentarisme andorrà (**Miquel Nuñez i Zamora**). Està en crisi el parlamentarisme a Andorra? (**Jordi Galland i Ferrández**). De 1419 al 2019: ce-

lebrar: per recordar, recordar per celebrar (**Albert Vilaró i Bole**). El parlamentarisme andorrà (**Antoni Morrell i Mora**). El nombre de diputats que ha de tenir un parlament (**Pere Figueras i Calrol**). L'actual parlamentarisme andorrà: una tradició que ha de continuar endavant per esdevenir un parlament realment representatiu (**Pere Baró i Rocamonde**). Les dones al Consell General (**Vanessa Monezo i Cortés**). El nou paradigma de la representació (**Jordi Ribes i Marsal**).

Parlament vestit 2.0: el parlamentarisme a l'època de la pilada i l'intermedietat (**Alan Ward i Koeck**). Modernització de l'escenari parlamentari (**Albert Roig i Loscertales**). Com promoure l'apropament entre el Consell General i els ciutadans? (**Silvia Bonet i Perot**). El Consell General en el Manual Digest i en el Polític: de lo que pot i no pot (**Juan Massa i Borrado**). Andorra un copríncep parlamentari (**Carles Jordana i Madero**). Escenaris de futur del parlamentarisme andorrà (**Pere López i Aguiló**). Influència de la idea del progrés. La seva formulació clàssica, de Fontanelle a Auguste

Comte (**Unvers Bertrams i Diaz**). Parlamentarisme andorrà al segle XX (**Pere Cavero i Muñoz**). Quin és el rol del Parlament d'Andorra (**Josep Duró i Coma**).

• Amb la presentació a càrrec de **Marta Fontvelada i Ribera**, la salutació de **Jordi Casassas i Ymbert i la cloenda de **Àngels Mach i Duch**.**

• Però i si bé les formes, els reglaments i procediments són importants, no s'han d'oblidar els continguts el fons de tot plegat.

• Com ens recorden les Màximes del Manual Digest d'Antoni Fiter i Rossell, la fire tracta de tenir un país dirigit per les persones més íntegres, discretes i experimentades (6), de no mantenir en els càrrecs aquells a qui s'ha perjurat la justa confiança (11), que gastin quan convinga i estalviïn en la resta del temps (13), que treballin perquè en el poble no es creïn bàndols, ni encastrats (19), que no multipliquin les lites i mantinguin les sabudes que han de ser guardades amb rigor (22-23), que satisfacin les necessitats de la terra i facin previssió dels problemes a venir (24-24-35), que no carreguin d'impostos ni collin a la gent del país (29-30) i finalment no demostrin riquesa, poder i força, sinó fragilitat i humilitat perquè és com som, valuerables, petits i clarament dependents dels altres (49).

Antoni Coma

Nacional

DIVULGACIÓ

El parlamentarisme andorrà, a la Diada de Prada

Polítics i historiadors participaran a la Universitat Catalana d'Estiu

EL PERIÒDIC ESCALDES-ENGORDANY

La Societat Andorrana de Ciències Bàsiques va presentar ahir la 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCe) de Prada de Conflent, que se celebra el dissabte 18 d'agost. El tema escollit és el parlamentarisme andorrà i, a banda de polítics en actiu, també comptarà amb ponències d'historiadors i analistes de divers-

sos àmbits, per tal que cadascú aporti la seva visió sobre el passat, el present i, especialment, el futur d'aquesta qüestió. En aquest sentit, per reflexionar l'arrel de la temàtica, Antoni Pol, de la SAC, va destacar que entre el 2016 i el 2020 a Andorra es commemoraran vuit esdeveniments importants, en els quals en els 600 anys de la creació del Consell de la Terra.

La presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, va remarcar que Andorra és un país perquè ha sabut diferenciar-se de la resta i reeixir. En l'acte també es va presentar el llibre de la diada de l'any passat. ■

►► Àngels Mach.

9/08/2018

9/08/2018

90 EDICIÓ DE LA UCE

La Diada de Prada examina la vigència de la Constitució

Els ponents, dividits entre la continuïtat de la carta o els carnis

EL PERIÒDIC
PRADA DE CONFIENT
#PRADACONFIANT

El parlamentarisme andorrà és la temàtica que la Societat Andorrana de Ciències (SAC) va escollir en el marc de la 31a Diada andorrana a la Sòla Universitat Catalana d'Estiu (UCE) que es va celebrar diàmbre a Prada de Conflent. Visions històriques i la necessitat de plantejar carnis en el model es van posar sobre la taula per alguns dels ponents. Així, algunes de les qüestions plantejades van ser el pes del Govern en front del Consell General i el rol que aquest hauria de tenir, tal com va plantejar la periodista Neemí Rodríguez o l'advocat Antoni Morell, o si caldria incrementar el nombre de consellers, segons el doctor en dret i advocat Pere Figuereda.

També es va qüestionar el model actual de representació, de boca del coordinador de Joventut Socialdemocràtica d'Andorra i membre del comitè executiu del Partit Socialdemocràtic, Ferré Baró, qui va destacar que el "actual parlamentarisme andorrà va ser un encert en el seu moment però també va remarcar que s'ha de mirar d'actualitzar-lo i va fer una crida a delba de banda la tradició i buscar un parlament realment representatiu. «Hosser la funció dels parlamentaris parroquials es pot treballar des de les parroquies i designar un responsable per fer de línia directa entre consell i comitè», va proposar. «Pensó que encara ha passat poc temps per dur a terme una hipotètica reforma de la Constitució i experts exteriors de nivell en l'àmbit del Dret Constitucional sempre en parlen com un molt bon model», va declarar el síndic general, Víctor Mateu a RCTVA.

COMPARACIONS / També des del PS, el seu president, Pere López, va comparar diferents sistemes parlamentaris del món per incidir també en la falta de representativitat de l'andorrà i el consegüent allunyament dels ciutadans. De manera similar, el doctor en dret i advocat Pere Figuereda va comparar els parlaments dels petits estats d'Europa, concretament de Mònaco, Liechtenstein i San Marino amb el d'Andorra. A més l'expert va recordar que la Constitució donava la possibilitat que el Consell s'hi pogui haver fins a 42 consellers i es demana quin és el nombre de parlamentaris òptim.

El conseller general d'SDP, Víctor Naudí, va reflexionar sobre la sobirania en forma de preguntes retòriques sobre la crisi de desafecció política global i les controvèrsies arreu d'Europa per la cessió de sobirania als organismes supranacionals, indicant que Andorra no n'està aliada.

GENERACIÓ / En la ponència de l'advocat i escriptor Antoni Morell es va lamentar que el Consell General sigui un òrgan institucional que s'ha demigrat molt i va considerar que donava més importància al control de l'execució i «molt menys a la impulsió de l'acció que li correspon, legislar». En

Participants en la Universitat Catalana d'Estiu envoltats al capdipnce Joan Enric Vives, desadactat.

la seva opinió, hi ha un predomini i una prevalença excessiva del poder executiu.

Altres aportacions com les dels historiadors Albert Villaró, Susanna Vela, Pere Cervero i Domènec Bascomp té van reflexionar sobre el paper del Consell de la Terra, del qual l'any que ve se celebrari el sisè centenari, tal com recorda Villaró, que reivindica una commemoració adequada. També el conseller de Dretorates per Andorra Carles Jordana va fer un repàs històric i va recordar que Andorra compta amb un dels parlaments més antics d'Europa, i, a la vegada, «una estructura molt peculiar de govern». De la seva banda, el polític Joan Lara va analitzar el parlamentarisme andorrà partint de les teories de Bernard Manin i que reflexiona sobre la flexibilitat de model per adaptar-se a diferents moments històrics.

CONCEPTE / L'arquebisbe d'Urgell i capdipnce d'Andorra, Joan Enric Vives també va ser present a la Diada de Prada, on va presidir una Missa en llengua catalana, idioma del que es va manifestar orgullós. ■

Meritxell Mateu diu que «el masclisme és present» a DA i Stop Violències reivindica l'avortament

«El debat sobre el parlamentarisme a la 31a diada andorrana a la Sòla UCE va reivindicar el paper de les dones. L'exconsellera general, Meritxell Mateu, va posar en relleu: «El masclisme, fruit de la societat patriarcal que ens envolta, també és present dins del partit que vaig representar durant les passades legislatures del 2011 al 2016 [DA]. És un fenomen transversal i va afegir que «el nostre de vidre existeix», respecte de la situació de les dones al Consell General. D'altra banda, la psicòloga i presidenta d'Stop Violències, Vanessa M. Cortés, va afirmar, després de fer un repàs històric, que «l'existència de dones al Consell General no garanteix l'avançament en drets» i va afegir que el «país necessita un acte de valentia per sobreposar-nos a la por i la culpa de l'església i el patriarcat».

Durant la seva ponència, Cortés va considerar que «sense consciència de gènere, sense mirar les dificultats de les dones i les relacions de poder, la igualtat és una bonica il·lusió», mentre que Mateu va recordar «la societat patriarcal que és Andorra».

L'exconsellera també va lamentar que el 2011 no s'escollís una dona com a síndica general, un càrrec que, fins ara, sempre ha estat ocupat per dones. A més, va valorar positivament la influència de les dones del Consell General per aconseguir horaris de feina que permetin la conciliació familiar ja que, segons ella, els homes prioritzen noves la compatibilitat amb els seus negocis privats. A més, va fer esment dels atacs masclistes viscuts mentre feia campanya electoral.

les xifres

31 anys fe que la UCE reserva una jornada per a temes andorrans.

16 ponències presencials van configurar la diada andorrana.

9 ponències no presencials van ser llegides a l'aula i van complementar els punts de vista.

50TH EDITION OF THE UCE

'La Diada de Prada' examines the validity of the Constitution

Division between continuity of constitution or to make changes

EL PERIÒDIC PRAGUE
@PeriodicAND

The Andorran parliamentary system is the theme that the Andorran Science Society (SAC) chose within the framework of the 31st Andorran Days (La Diada) at the 50th Catalan Summer University (UCE) that was held on Saturday at Prague. Historical visions and the need to make changes in the model were put on the table by some of the speakers. Thus, some of the issues raised were the weight the Government has on the cabinet and the role it should have, as proposed by journalist Néstor Rodríguez or lawyer Antoni Morell, or if the number of directors should be increased, according to the doctor in law and lawyer Pere Figueras.

The current model of representation was also called into question, by coordinator of the Social Democratic Youth of Andorra and member of the executive committee of the Social Democratic Party, Pere Barb, who emphasized that "the current Andorran

parliamentarism was a success at its time, but said that they should update it and called for tradition to be set aside and seek a truly representative parliament. "Perhaps the function of parish parliaments can be worked on from the parishes and designate a person in charge to make a direct line between council and combi," he proposed. "I think it's too early to carry out an hypothetical reform of the Constitution and external experts in the field of Constitutional Law always consider it as a very good model," said Vice-Minister, Vicenç Mateu at RTVA.

COMPARISONS / Pere López, president of the FS compared different parliamentary systems of the world to also influence the lack of representation of Andorra and the consequent distance of citizens. Similarly, lawyer Pere Figueras compared the parliaments of the small states of Europe, specifically Monaco, Liechtenstein and San Marino. In addition, the expert recalled that the Constitution gives the possibility that there may be up to 42 conciliators in the cabinet and asks himself which number is best. General counselor of SEP, Victor Santal, reflected on the sovereignty in the form of rhetorical questions about the crisis of global political disaffection or the controversies in Europe for the

Participants at the Catalan Summer University around co-Prince and bishop Joan Enric Vives.

cession of sovereignty to the supranational organisms, indicating that Andorra is not isolated

IGNORANCE / In the speech of lawyer and writer Antoni Morell, he regretted that the cabinet was an institutional body that has greatly degraded and considered that it gave more importance to executive control and much less to the drive of the action that corresponds to. In his opinion, there is an excessive prevalence of power. Other contributions, such as the historians Albert Villaró, Susanna Vela, Pere Gavero and Domènec Bascompte, reflected on the role of the *Conseil de Terra* is very old parliament which next year will celebrate the sixth anniversary. Also, counselor of Democrats for Andorra, Carles Jordana, made a historical review and recalled that Andorra has one of the oldest parliaments in Europe, and, at the same time, a very peculiar structure of government. Archbishop of Urgell was also present at that day. ■

Meritxell Mateu says that «sexism is present» and that DA and Stop Violències vindicate abortion

→ The debate on parliamentarism in the 31st Andorran day at the 50th UCE vindicated the role of women. General consultant, Meritxell Mateu, said: «Sexism, the result of the patriarchal society that surrounds us, is also present within the party that I represented during the last legislative of 2011 to 2016 [DA]. It is a transversal phenomenon» and added that «the glass ceiling exists» regarding the situation of women in the cabinet. On the other hand, psychologist and president of Stop Violències, Vanessa M. Cortez, stated, after a historical review, that «the existence of women in the cabinet doesn't guarantee advance on rights» and added that «the country needs an act of courage to hear the fear and the faith of the church and patriarchy».

→ Cortés considered that «without gender awareness, without looking at the difficulties of women and the relationships of power, equality is a beautiful illusion». While Mateu recalled «the patriarchal society» that is Andorra. The board member also regretted that in 2011 no woman was chosen as general trustee, a position that until now has always been occupied by men. In addition, she mentioned the male-based attacks she suffered while campaigning.

→ In addition, she positively valued the influence of women in the cabinet to obtain work schedules that allow for family conciliation (flexi-work) since according to her, men only prioritize compatibility with their private businesses.

21/08/2018

Més enllà de les valls

Reflexions sobre el Consell als peus del Canigó

D'aquesta UCE em quedo amb dos titulars, el del parlament d'Andorra i el de l'administració digital

Poïser perquè durant cinc anys vaig cobrir pel meu diari la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent que em miro amb especial atenció i entre les notícies que es deriven d'aquesta trobada, que enguany ha celebrat el naixement a la població que va acollir exilats catalans com Pau Casals o Pompeu Fabra. I ja sigui perquè a Prada comença el curs polític (almenys pel que fa a Catalunya) o perquè també hi celebra cada any la Diada Andorrana que impulsa la Societat Andorrana de Ciències hi ha un parell de reflexions que veig interessants com a espectador lector que n'he estat.

De l'edició d'enguany de la UCE se'n podrien dir moltes coses. De fet una setmana llarga de debats, jornades i conferències donen per a molt. Però de tot plegat en destaco dos coses. La conferència del conseller d'Administració i Polítiques Digitals, **Jordi Puigneró**, i la Diada Andorrana que enguany va girar en torn al parlamentisme andorrà. Deia que pel que fa a Catalunya els periodistes sempre hem viscut la UCE com l'inici del curs polític. De fet allà vaig veure créixer la gran manifestació de l'11 de setembre del 2012 que va canviar el rumb de la història de Catalunya en un moment en el que la negativa de l'Estat a parlar del pacte fiscal semblava que ja havia quedat desbordada per la reclamació de la idea-força de Catalunya, nou Estat d'Europa. Els periodistes que cobrien la UCE veíem també com Andorra era protagonista durant un dia. I això es notava amb la gran quantitat de mitjans de comunicació andorrans que venien a la sala de premsa a editar les seves notícies per fer-ne un seguiment exhaustiu. Poc a poc em vaig anar fixant en aquests debats. Algun any també vaig treure el nas a la sa-

la per fer un tastet de política i cultura andorrana en un marc on debat tot el que és referència als territoris de llengua catalana. I com que enguany no he pogut pujar a Prada el cap de setmana de la UCE m'he fixat amb la crònica que aquest diari va fer de la Diada Andorrana.

D'ENTRADA em va agradar la reflexió d'**Antoni Morell**, que va fer una estridida d'orelles al Consell General a l'afirmar que el parlament s'ha contractat massa en el control de l'Executiu (una cosa que ha de fer, evidentment) deixant tal vegada en un segon terme una altra de les funcions que li són pròpies, que és la de legislar. Encertava l'escriptor i advocat andorrà en afirmar que por per això hi ha un predomini i una prevalència excessiva del poder executiu. Dit en altres paraules el

Morell va afirmar que el parlament ha deixat en un segon terme una altra de les funcions que li són pròpies, que és la de legislar

que va dir **Morell** és que el llegir no ens faci perdre l'escriure. És a dir, que el consell general controli la tasca de l'Executiu com li toca fer però que com a poder que també és des de **Montesquieu** va desentendre així la representació per suffragi universal de la ciutadania, també accentuat la seva capacitat de legislar. Més que res perquè de no ser així es podria crear un desequilibri de poder que aniria en detriment del propi país. Interessant també em va semblar la intervenció de **Pere Baró**, coordinador de la Joventut Socialdemocràtica i membre del consell exe-

cutiu del PS, quan parlava d'afinar més en la relació entre Consell General i comuns a través dels seus propis representants. Baró parlava d'establir una mena de línia directa entre ambdós i aquesta idea té tot el sentit del món. I més en un àmbit polític com el del Principat, on l'existència de set parroquies fa possible que els consellers parroquials puguin fer un seguiment més exhaustiu de les necessitats de cada una de les set. D'altra banda, la possible reforma de la Constitució, que ara fa poc va complir mig quart de segle, sembla que encara no està en l'agen-

da política del país, com va assenyalar el síndic general, **Misang Malesa**. D'entrada, si la Carta Magna funciona potser no cal obrir debats innecessaris. Si no cal, no cal. Ara bé, no farà malament Andorra de no sacralitzar la Constitució com s'ha fet a l'altra banda de la frontera. Més que res perquè quan calgui fer modificacions per adaptar-se a les necessitats i als canvis que experimenta amb els anys tota societat hi hagi la suficient ciutadania política per fer-ho sense que sigui dogma el que es va fer ara fa 25 anys.

PEL QUE FA A Catalunya, a banda de la clausura que em va fer el president **Torra**, en destaca la idea que va desgranar el conseller **Puigneró**. És evident que l'autonomia que té ara Catalunya, vigilada permanentment i amb l'espasa de Damòcles d'un hipòtetic nou 155 que en passi alguna ratlla que no agradi a Madrid, no li dona marge per massa cosa. Es pot fer alguna carretera, cert. I algunes depuradores, també. Difícilment es podrà millorar la sanitat i l'educació (amb uns professionals de prestigi que la fan excel·lent) amb uns recursos econòmics pactats fa molts anys i amb una població que ha crescut de forma exponencial des de llavors. En aquest àmbit poc es pot fer, doncs. El que sí es pot fer, com va explicar **Puigneró**, és avançar cap una administració digital perquè com va dir el president el dia de la investidura la relació directa amb la ciutadania sigui àgil i directa, com ja han implementat països com Estònia. Fet i fet, avançar cap una administració digital o facilitar l'accés a la fibra òptica a tot el país són maneres de governar amb eficiència en un moment polític complicat i intrant sempre cap al futur. D'entrada, doncs, d'aquesta UCE em quedo amb aquests dos titulars, el del Consell General d'Andorra i el de l'administració digital. I és Prada de Conflent, a més de tot el que representa culturalment i històricament, també és això. Un espai de debat de les acalbes de l'estiu i a les portes del nou curs polític. ■

Perdides

27/08/2018

La finestra oberta

PERE BARÓ

Un sistema electoral digne del nostre país

El darrer mes d'agost, vaig tenir l'honor de poder participar en la Diada Andorrana de la Universitat Catalana d'Estiu amb una ponència on se'm demanava d'analitzar l'actual parlamentarisme andorrà i la primera idea que em va venir al cap va ser la manca de representativitat del nostre Consell General, entre altres raons pel seu sistema electoral. Cert és que no és un tema que ens agafa de sorpresa perquè cada dia més gent en parla i des del Partit Socialdemòcrata ho defensem des de fa molts anys. I és que crec, que tal com es va defensar aquell dia a Prada, un sistema electoral més just és un signe real de representativitat d'una Andorra més real i, en conseqüència, d'una democràcia més real i més sana. En definitiva, un sistema electoral digne del nostre país i dels nostres ciutadans.

Durant la meua ponència, vaig poder defensar un nou sistema electoral, tant en l'àmbit nacional com al parroquial per defensar unes institucions parlamentàries representatives de veritat. A nivell nacional, va quedar constància de la manca de representativitat en l'actual arc parlamentari i la prova més real la tenim en les xifres, ja que si veiem la diferència entre el percentatge de vots obtingut en les darreres eleccions generals i el nombre de conse-

llers d'aquests partits veiem unes dades que no coincideixen i que menyspreen els votants dels partits de les minories. Ho podem constatar amb l'actual majoria absoluta de DA, obtinguda només amb el 37,03% dels vots en la circumscripció nacional i només a una de les parroquies en què va guanyar la circumscripció parroquial, va obtenir més del 50% dels vots. En canvi, el PS, que va obtenir gairebé un 25% dels vots, al parlament representa un 10% dels escons. És la prova més clara de l'actual representativitat andorrana.

En les institucions comunals trobem una manca de representativitat molt més greu, ja que amb l'actual llei electoral, el partit que s'endú les eleccions indiferentment de la diferència de vots que hi hagi entre una llista o una altra s'emporta la majoria absoluta i deixa la resta de candidatures i, doncs, de votants apartats i ignorats durant els quatre anys vinents. Si mirem les darreres eleccions comunals, veiem que l'actual equip comunal d'Andorra la Vella per exemple, governa en majoria absoluta amb només el 35,74% dels vots. On deixem doncs el 64,26% restant? Ignorats durant els següents quatre anys d'activitat comunal. Es-

tà aquesta llei electoral feta perquè governin de forma intencionada unes minories?

Cert és que, en el seu moment, els creadors la van fer per corregir una manca democràtica i era més que correcte i suficient per a l'època. Però, i ara? L'Andorra actual ha crescut i és molt diferent d'aquella de l'època de la constitució, i és per això que des del PS defensem el canvi d'aquesta llei electoral. No per interessos propis com critiquen els partits conservadors, sinó per pal·liar una deficiència democràtica on només compten uns quants i que deixa la resta de ciutadans (que acostumen a ser la real majoria) apartats durant quatre anys sense veu. És potser moment que els partits que defensen sempre que legislen en nom d'Andorra demostrin que no tenen por i escoltin la veritable veu del poble andorrà. I nosaltres ja hem fet el primer pas, parlant amb altres formacions amb l'única intenció de millorar el país. Esperem doncs, que tots s'hi acabin sumant, perquè més enllà d'interessos propis surten els nacionals i així ho defensem nosaltres. Toca esperar la resposta dels altres partits. ■

Joventuts del PS

Més enllà de les valls

Reflexions sobre el Consell General als peus del Canigó

La Universitat de Prada de Conflent és un espai de debat a les acaballes de l'estiu i a les portes del nou curs polític

FINANCIER
Guillemet

Posser perquè durant cinc anys vaig cobrir pel meu diari la Universitat Catalana d'Estudis de Prada de Conflent que em miro amb especial atenció totes les notícies que es deriven d'aquesta trobada, que enguany ha celebrat el mig segle, a la població que va acollir exiliats catalans com Pau Casals o Pompeu Fabra. I ja sigui perquè a Prada comença el curs polític (almenys pel que fa a Catalunya) o perquè també s'hi celebra cada any la Diada andorranesa que impulsa la Societat Andorranesa de Ciències i ha un parell de reflexions que veig interessants com a espectador-lector que n'he estat.

De l'edició d'enguany de la UCE se'n podrien dir moltes coses. De fet una setmana llarga de debats, jornades i conferències donen per a molt. Però de tot plegat en destaco dos coses. La conferència del conseller d'Administració i Polítiques Digitals, **Jordi Puigneró**, la Diada andorranesa que enguany va girar en torn al parlamentarisme andorrà. Deia que pel que fa a Catalunya els periodistes sempre hem viscut la UCE com l'inici del curs polític. De fet allí vaig veure créixer la gran manifestació de l'11 de setembre del 2012 que va canviar el rumb de la història de Catalunya en un moment en que la jugativa de l'Estat a partir del pacte fiscal semblava que ja havia quedat desbordada per la reclamació de la idea-força de «Catalunya, nou Estat d'Europa». Els periodistes que cobrien la UCE veïem també com Andorra era protagonista durant un dia. I això es notava amb la gran quantitat de mitjans de comunicació andorranos que venien a la sala de premsa a editar les seves notícies per fer-ne un seguiment exhaustiu. Poc a poc em vaig anar fixant en aquells debats. Algun any també vaig treure el nas a la sala per fer un tastet de política i cultura andorranesa en un

març on es debat tot el que fa referència als territoris de llengua catalana. I com que enguany no he pogut pujar a Prada el cap de setmana de la UCE, m'he fixat amb la crònica que aquest dia va fer de la Diada andorranesa.

D'entrada em va agradar la reflexió d'**Antoni Morrell**, que va fer una estada d'orelles al Consell General a l'afirmar que el parlament «ha centrat massa en el control de l'Executiu i una cosa que ha de fer, evidentment» deixant tal vegada en un segon terme una altra de les funcions que li són pròpies, que és la de legislar. Encertava l'escriptor i advocat andorrà en afirmar que potser per això «hi ha un pedronisme i una prevalença excessiva del poder executiu». Dit en altres paraules el que va dir **Morrell** és que el llegir no ens fa cap por de l'escriure. És a dir, que el Consell General controla la tasca de l'Executiu com si toca fer ho però que com a poder que també és de

De la trobada em quedo amb la reflexió sobre la necessitat de legislar del Consell General i amb l'arribada de l'administració digital

que **Montsequeiu** va decriure així la representació per sufragi universal de la ciutadania, també accentua la seva capacitat de legislar. Més que res perquè de no ser així es podria crear un desequilibri de poders que aniria en detriment del propi país.

Interessant també em va semblar la intervenció de **Pere Baró**, coordinador de la Joventut Socialdemòcrata i membre del consell executiu del PS, quan parlava d'afinar més en la relació entre Consell General i comuns a través dels seus propis representants. **Baró** parlava d'establir una mena de línia directa entre ambdós i aquesta idea té tot el sentit del món. I més en un àmbit polític com el del Principat, on l'existència

de set paròquies fa possible que els consellers parroquials puguin fer un seguiment més exhaustiu de les necessitats de cada una de les set.

D'altra banda, la possible reforma de la Constitució, que ara fa poc va complir mig quart de segle, sembla que encara no està en l'agenda política del país, com va assenyalar el sindic general, **Vicenç Mateu**. D'entrada, si la Carta Magna funciona potser no cal obrir debats innecessaris. Si no cal, no cal. Ara bé, no faria malament Andorra de no sacralitzar la Constitució com s'ha fet a l'altre banda de la frontera. Més que res perquè quan calgui fer modificacions per adaptar-se a les necessitats i als canvis que experimenta

amb els anys tota societat hi hagi la suficient cintra política per fer-ho sense que sigui dogma el que es va fer ara fa 25 anys.

Pel que fa a Catalunya, a banda de la clausura que en va fer el president **Torra**, en destacaria la idea que va desgranar el conseller **Puigneró**. És evident que l'autonomia que té ara Catalunya, vigilada permanentment i amb l'espasa de Damòcles d'un hipotètic nou 155 quan es passi alguna ratlla que no agradi a Madrid, no li dona marge per massa cosa. Ho pot fer alguna carretera, cert. I algunes depuradores, també. Difícilment es podrà millorar la sanitat i l'educació (amb uns professionals de prestigi que la fan excel·lent) amb uns recursos econòmics prestats fa

molts anys i amb una població que ha crescut de forma exponencial des de llavors. En aquest àmbit poc es pot fer, doncs. El que sí es pot fer, com va explicar **Puigneró**, és avançar cap a una administració digital perquè cosa va dir el president el dia de la investidura la relació directa amb la ciutadania sigui àgil i directa, com ja ho han implementat països com l'Estònia. Fer i fet, avançar cap a una administració digital a facilitar l'accés a la fibra òptica tot el país són maneres de governar amb eficiència en un moment polític complicat mirant sempre cap al futur.

D'entrada, doncs, d'aquesta UCE em quedo amb aquest dos titulars, el del Consell General d'Andorra i el de l'administració digital. I és que Prada de Conflent, a més de tot el que representa culturalment i històricament, també és això. Un espai de debat a les acaballes de l'estiu i a les portes del nou curs polític.

Peridòtic

24/09/2018

LA SAC PRESENTA EL RECUR DE CONFERÈNCIES

Amb la col·laboració del Govern d'Andorra i de FEDA, la Societat Andorranesa de Ciències (SAC) va presentar el seu Recur de Conferències en el marc de la Universitat Catalana d'Estudis, a Prada de Conflent. El Recur és el factor de la unitat entre Andorra i la Unió Europea i retalla les porcs de l'any passat. La presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, va indicar que es va assolir el primer acord sobre negociacions sobre l'accord d'associació i perquè l'important és el conjunt de totes porcs, ja que n'hi ha de política, d'empreses, de comerç, d'investidors i d'administradors que tracten diferents problemàtiques, com pot ser la del tabac. Va posse de manifestar que cal tenir clar que Andorra necessita de la Unió Europea, però també el que la UE pot aportar a Andorra. A la clausura d'enguany, celebrada a Prada, hi van prendre part prop d'una dotzena de polítics, com el síndic general, Vicenç Mateu, entre d'altres.

Dona Secret

Núm. 42 setembre 2018

Passat, present i futur del parlamentarisme, a la 31a Diada andorrana a l'UCE

Agència
PRENSA LA VILA

La 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent, que se celebra el dissabte 18 d'agost, girarà al voltant del passat, el present i el futur del parlamentarisme andorrà, així com de la necessitat de reformar-lo i adaptar-lo als temps actuals. Aquesta ha estat la temàtica escollida per a aquest any per part de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que aplegarà personalitats diverses per tractar la qüestió de la manera més transversal possible. El programa es va presentar a començar ahir al Museu de

l'Electricitat de FEDA, on també es va presentar el llibre *Andorra i l'Espai d'Associació amb la Unió Europea*, que recull les ponències del any passat.

A la diada d'enguany hi prendran part prop d'una dotzena de polítics, com el *stíndic general*, Vicenç Mateu; el *conseller general* de Socialdemocràcia i Progrés (SDP) Victor Nauki; el *president del grup parlamentari liberal*, Jordi Gallardo; la *consellera general* Sílvia Bionet, o el *president del Partit Socialdemocrata* (PS), Pere López; a més d'historiadors i analistes polítics (periodistes, filòsofs, especialistes en ciències polítiques, etc.). Entre altres

La presentació de la 31a Diada andorrana a l'UCE i del llibre de l'any passat.

cases, parlaran de com apropar el Consell General als ciutadans, dels escenaris de futur que es plenejan al parlamentarisme andorrà, dels factors que poden desestabilitzar i influenciar en el parlamentarisme i es preguntaran si a Andorra el parlamentarisme està en crisi.

Antoni Pul, membre de la SAC,

va dir que ara era el moment de tocar aquest tema, donat que entre el 2016 i el 2020 es commemoraran vuit esdeveniments importants, entre els quals destaca els 600 anys de la creació del Consell de la Terra, però també els 50 anys dels divers polítics de les dones o els 25 anys de l'aprovació de la Constitució.

9/08/2018

6/08/2018

► **ANDORRA I LA UNIO EUROPEA**
La SAC presenta el recull de ponències de la Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu del 2017. El 8 d'agost al Museu de l'Electricitat (12.00).

8/08/2018

► **ANDORRA I LA UNIO EUROPEA**
La SAC presenta el recull de ponències de la Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu del 2017. El 8 d'agost al Museu de l'Electricitat (12.00).

Andorra

31a Diada andorrana a l'UCE

PS i SDP defensen la necessitat de canviar el sistema electoral a Prada

Els partits aposten per dotar de més representativitat el Consell General i que sigui el centre de la vida política

Redacció, Agència
PRENSA LA VILA

El *conseller general* del Partit Socialdemocrata i Progrés, Vicenç Mateu, ha defensat la necessitat de canviar el sistema electoral i de reformar el Consell General al centre de la vida pública en les seves ponències a la 31a Diada andorrana a l'UCE de Prada de Conflent d'aquest cap de setmana, que ha debatut sobre el parlamentarisme andorrà des de diferents vessants.

López va incidir en les principals problemàtiques que, al seu entendre, comporta l'actual sistema parlamentari.

Elecció de centre consellers per lluna nacional i dos més per a cada parroquia, via de l'opció més votada i en les conseqüències que comporten. Així, el *conseller general* del PS va remarcar la manca de representativitat de l'actual sistema, ja que al cap de Civisme ho és únicament amb el 7% dels vots dels habitants del país, la manca de proporcionalitat i prevalença de la governabilitat sobre el canvi i el

Pere López en un moment de la seva ponència a la 31a Diada andorrana a l'UCE.

diàleg, així com una sobre-representació del territori.

Després d'aportar comparatius, per López, que hi hagi una abstracció d'espais distants i un operari polític, el *conseller parlamentari*, que els governs de centre principalment a buscar la resolució, la manca d'intercanvi de anàlisis parlamentaris, el distanciament vers la població i que no s'afecten els problemes estructurals o fer-ho "tot just de puntetes".

Per tot plegat, el parlamentari del PS considera que cal dotar al Consell General el paper central en la vida política que "hi corresponi" que "s'evolucioni un veritable parlament" i que es converteixi en un espai de decisions i no únicament de debat perquè els ciutadans s'hi sentin identificats i reflectits. I per aconseguir aquesta objectius, López va insistir en la necessitat d'innovar la base electoral, reduint de any en any a l'abstracció

de la nacionalitat i permetent la doble nacionalitat; la introducció de proporcionalitat al sistema, passa "d'un model 'estricte' a un 'obert' i vertebament democràtic"; i fer que el diàleg i el consens siguin "condicions imprescindibles i necessàries" per a la construcció de majories.

Per la seva part, Nauki, que va voler diferenciar entre els factors de desestabilització d'indiferència en el parlamentarisme, va apostar per reformar

la llei electoral per introduir "un sistema de llista única nacional amb un prefent a les abstraccions generalistes".

En la mateixa línia apuntada que López i Nauki, es va manifestar també el *coordinador de Joventut Socialdemocrata* d'Andorra (GJA), Pere Baró, que, malgrat que va assegurar que l'actual sistema "va ser un èxit" en el seu moment, va incidir en la necessitat d'"actualitzar" l'estructura funcional de la societat. En aquest sentit, Baró, que en la seva ponència va remarcar que l'actual sistema bicameral no es real i acaba essent simplement una cambra buida de 28 "consellers", va explicar a "dotar la treball i buscar un parlament: realment representatiu de tota la ciutadania".

D'altra banda, el *conseller general* de Demòcrates per Andorra Carles Jorquera va participar també en la Diada andorrana a l'UCE, si bé la seva ponència va centrar més a repressar la importància del parlamentarisme andorrà, recordant la creació del Consell de la Terra, el Marçal Dognet, el *bolter andorrà* i la seva reforma, que no només plantejar-ne ocasions de futur.

Vives destaca el que suposà formar part d'un dels països de parla catalana

En el marc de la celebració dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu, l'arquitecte d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, va destacar el que suposà formar part d'un país que està integrat dins dels països de parla catalana i que, a més, ofereix una llengua i les llengües úniques. Vives, que va assistir una mica a Sant Pere de Prada de Conflent, va assegurar que accedir "els form part d'aquest país d'Estiu" i sentir "la maxime necessitat" que em dona aquest arrel.

A la missa van assistir principalment el president de l'òrgà de recollir de la SCA Universitat Catalana d'Estiu, Jordi Casanoves, el president i secretari de l'UCE, Joan Miquelau, i la presidenta de l'entitat organitzadora

de la 31a Diada de la Diada andorrana a Prada, i també membre de la Fundació de la Universitat Catalana d'Estiu, Àngela Moch, a més d'una novena selecció de professors i alumnes de la universitat i de fidels deponents.

El copríncep va voler destacar també la funció educativa dels assistents i dels organitzadors d'algunes que han passat per la universitat durant el mig segle de vida i l'establir d'entorns i relacions que ha dat a terme. A més, va encoratjar els participants en aquesta activitat. I va passar en relleu, la presència dels cristians, que també s'han fet presents en alguns anys de recerca, de debat i d'afiliació de la cultura catalana.

Jordi Enric Vives va destacar els participants a la 31a Diada andorrana a l'UCE a Prada de Conflent.

A la tarda, Vives va voler salutar principalment els assistents a la 31a Diada andorrana a l'UCE. Així doncs, Vives va poder salutar el *stíndic general*,

Vicenç Mateu, i alguns dels consellers generalistes que van assistir part de la missa, a més dels membres de la junta de la SAC.

20/08/2018

EDITORIAL

Un paper més rellevant per al Consell General

Un any més, la Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu, organitzada per la Societat Andorrana de Ciències (SAC), ha permès reflexionar sobre un aspecte important per al país. En aquesta ocasió, el tema que es va abordar, com sempre, des de punts de vista molt diversos, va ser el del parlamentarisme andorrà. Com veure pòssim en relació diversos punts, el parlamentarisme andorrà té el seu origen en el Consell de la Terra, creat el 1919, i es convertí així en un dels primers parlamentaris

d'Espanya. Aquesta va ser un contracte, però amb la joventut del nostre sistema parlamentari actual, iniciat amb la Constitució de 1993. Malgrat que 25 anys d'el

QUALSEVOL CANVI S'HAURIA DE FER AMB CONSENS

sense dubte, ben poca cosa el es comparant amb la llarga història d'Andorra, és evident que és bona d'anar madurant possibles

canvis que s'haurien d'introduir al nostre sistema parlamentari. Un dels objectius bàsics de ser, agraïment, tal com veure pòssim de finalitat, per exemple, els punts de vista del PSD i SDE retornar al Consell General al centre de la vida política. I és que durant els set últims anys de govern, després de no se li ha donat a aquest òrgan, la màxima expressió de la sobirania popular, tal el protagonisme que ha de tenir. No s'hauria d'eliminar, però, que qualsevol canvi s'ha de fer amb el màxim consens.

OPINIIONS A LES XARXES

SAC Societats Andorranes

la 31a Diada Andorrana a l'UCE_CAT, sobre el #parlamentarisme andorrà, va ser un gran èxit! Moltes gràcies a tothom que hi va participar!

DONANT LA NOTA

1 2 3 4 5

Àngels Mach

La Diada andorrana a Prada ha permès reflexionar sobre l'evolució del parlamentarisme andorrà i els possibles canvis que s'haurien d'introduir.

Digital

8/08/2018

Mach, Miquel Pòl, durant la presentació de la 31a Diada andorrana a l'UCE.

DC, 04/08/2018 - 17:50

El passat, present i futur del parlamentarisme andorrà, a la 31a Diada andorrana a l'UCE

Escrit per: Agències / Foto: L. M.

Aquest dimecres al matí s'ha presentat la 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent, que se celebrarà el proper dissabte, 18 d'agost. El tema que ha escollit la Societat Andorrana de Ciències (SAC) per aquesta 50a edició de l'UCE és el parlamentarisme andorrà i, a banda de polítics en actu, també comptarà amb ponències d'historiadors i analistes de diversos àmbits, per tal que cadascú aporti la seva visió sobre el passat, el present i, especialment, el futur d'aquesta qüestió. En aquest sentit, per reflectir l'interès

de la temàtica, Antoni Pòl, de la SAC, ha destacat que entre el 2016 i el 2020 a Andorra es commemoraran vuit esdeveniments importants, entre els quals els 600 anys de la creació del Consell de la Terra. En aquest mateix acte, que ha tingut lloc al museu de l'història de FEDA, s'ha presentat el llibre de la diada andorrana de l'any passat, que porta per títol 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'. La presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, ha volgut remarcar que Andorra existeix perquè ha sabut diferenciar-se de la resta i resistir i que, en la negociació oberta amb la UE, el país ha ofert alguna cosa que no li perjudicava i, alhora, que li pugui interessar.

La 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent, que se celebrarà el proper dissabte 18 d'agost, girarà al voltant del passat, el present i el futur del parlamentarisme andorrà, així com de la necessitat de reformular i rediseñar-lo en temps actuals. Aquesta ha estat la temàtica escollida per aquest any per part de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que aplegarà ponències diverses per tal de tractar la qüestió de la manera més transversal possible. El programa s'ha donat a conèixer aquest dimecres al matí al museu de l'Història de FEDA, juntament amb la presentació del llibre de la diada de l'any passat, que porta per títol 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'.

A la diada d'enguany hi podran participar una dotzena de polítics, com el síndic general, Vicenç Mabeu, el conseller general de Sociodemocràcia i Progrés (SDP) Víctor Naudí, el president del grup parlamentari liberal, Jordi Galland; la consellera general Silvia Bonet, o el president del Partit Socialdemocràtic (PS), Pere López; a més d'historiadors i analistes polítics (periodistes, filòsofs, especialistes en ciències polítiques, etc.). Entre d'altres coses, parlaran de com arropar el Consell General als ciutadans, dels consorciats de futur que se li plantegen al parlamentarisme andorrà, dels factors que poden desestabilitzar i influenciar en el parlamentarisme i es prepararan sia a Andorra el parlamentarisme està en crisi.

El membre de la SAC, Antoni Pòl, ha dit que ara era el moment de tocar aquest tema, donat que entre el 2016 i el 2020 es commemoraran vuit esdeveniments importants a Andorra, entre els quals destaca els 600 anys de la creació del Consell de la Terra, però també els 50 anys dels creix dels polítics de les dècades o els 25 anys de l'aprovació de la Constitució. 'Momentos històrics que han condonat el parlamentarisme andorrà', ha dit Pòl, que ha volgut remarcar que si Andorra existeix 'és perquè hem sabut diferenciar-nos de França i Espanya... hem d'evolucionar', ha insistit Antoni Pòl, a més de recordar que un dels gènes dels andorranos és la 'unió', reflectida en la història per saber trobar el punt just de sumar i no restar.

Per que hi hagi el llibre que recull les ponències de l'any passat, la presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, ha comentat que van decidir-lo perquè volien en marxa les negociacions sobre l'acord d'associació i perquè l'important és el conjunt de totes les ponències, ja que n'hi ha de polítiques, d'empreses, de comerç, d'embassades i d'assemblees que tracten diferents problemàtiques, com pot ser el del treball. En aquest sentit, Mach ha posat de manifest que el llibre és el que Andorra necessita de la Unió Europea, però també el que la UE pot aportar a Andorra. I, veient en complet èxit, sembla a més convenient per a les dues parts. Amb tot, la presidenta de la SAC no ha amagat que l'acord d'Andorra per solucionar algunes temes és molt més gran que el de qualsevol altre país de dimensions majors i amb una llengua reconeguda.

La publicació de la Societat Andorrana de Ciències compta amb la col·laboració del Govern d'Andorra i de FEDA. El director general de Forces Econòmiques d'Andorra, Albert Melés, ha donat un èmfasi molt per justificar la participació de l'entitat en aquesta diada. D'una banda, ha agraït a la SAC l'oportunitat de donar a conèixer el museu i els activitats de FEDA a Andorra i a fora del Principat. I d'altra banda, perquè moltes de les dades que s'han obert fins ara estaven relacionades amb temes que, a part, el canvi climàtic o la sostenibilitat, qüestions estretament lligades amb la seva activitat i que, alhora, afecten i interessen a la societat.

Aquesta serà la 50a edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent. A banda de les ponències, la diada andorrana comptarà amb altres activitats paral·leles, com una missa en català, a la qual hi assistirà l'arquebisbe d'Urgell i capítol més episcopal, Joan-Lluís Vives; la sàlida nocturna 'Festes catalanes, més a realitat', que comptarà amb la participació de persones de tots els indrets de parla catalana; un homenatge a Pompeu Fabra o un concert amb un grup andorrà.

19/08/2018

L'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, a la Universitat Catalana d'Estiu

DC, 19/08/2018 - 13:30

Joan Enric Vives destaca formar part d'un dels països de parla catalana i que bandera la llengua a les Nacions Unides

Escrit per: Agències / Foto: Bibalat d'Urgell

En el marc de la celebració dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu, el Copríncep d'Andorra i Arquebisbe d'Urgell, Joan Enric Vives, va destacar el que suposa formar part d'un Estat que forma part dels països de parla catalana i que bandera la llengua a les Nacions Unides. A la missa que va presidir el passat dissabte 18 d'agost a Sant Pere de Prada de Conflent també va posar èmfasis en la difusió que es duu a terme des de la universitat durant el mig segle

de vida, tant per part dels acadèmics, com dels centenars d'alumnes que han passat per les seves aules.

L'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, va presidir el dissabte 18 d'agost la Missa en llengua catalana a Sant Pere de Prada de Conflent, tot coincidint amb la celebració dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu. En aquesta celebració, Vives va destacar el que suposa formar part d'un Estat que forma part dels països de parla catalana i que bandera la llengua a les Nacions Unides. "Accepto feliç formar part d'aquest país Estat i sento la responsabilitat que em dona aquest servei", va afegir el Copríncep.

A la missa hi foren presents el President de l'equip Rector de la 50a Universitat Catalana d'Estiu, Dr. Jordi Casassas, el Gerent i Secretari de la Universitat Catalana d'Estiu, Sr. Joan Malouquer i la Presidenta de l'entitat organitzadora des de fa 31 anys de la Diada Andorrana a Prada, i també membre de la Fundació de la Universitat Catalana d'Estiu, Sra. Àngels Mach, a més d'una nombrosa assistència de professors i alumnes de la universitat d'Estiu i de felietes diocesanes.

L'arquebisbe d'Urgell va voler destacar també la funció didàctica dels acadèmics i dels centenars d'alumnes que han passat per la universitat durant el mig segle de vida i l'esforç d'intensificació que s'ha dut a terme. A més, va encoratjar els participants en aquesta activitat i va posar en relleu la presència dels cristians que també s'han fet presents en aquests anys de recerca, de debats, i de difusió de la cultura catalana.

A la tarda, Vives va voler saludar personalment els assistents a la 31a Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu que se celebrava aquest mateix dia i que enguany analitzava "El Parlamentarisme andorrà". En aquest marc va poder saludar el Síndic General d'Andorra, M. I. Sr. Vicenç Mazon, que liderava una de les ponències i alguns Consellers generals que hi assistien, a més dels membres de la Junta de la Societat Andorrana de Ciències.

Pere López en un moment de la seva ponència a la 31a Diada andorrana a l'UCE.

EL, 19/08/2018 - 02:30

PS i SDP defensen la necessitat de canviar el sistema electoral a Prada

Escrit per: Redacció

El conseller general del Partit Socialdemocràtic Pere López, i de Socialdemocràcia i Progrés, Víctor Nadal, han defensat la necessitat de canviar el sistema electoral i de renovar el Consell General a ocnra de la vida política en les seves ponències a la 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent d'aquest cap de setmana, que ha destacat sobre el parlamentarisme andorrà des de diferents vessants.

López va incidir en les principals problemàtiques que, al seu entendre, comporta l'actual sistema parlamentari -l'eixec de càrrecs consellers per llargs mandats- que més que per costes semblen, els de l'opció més votada i en les conseqüències que comporten. Així, el conseller general del PS va remarcar la manca de representativitat de l'actual sistema, ja que el cap de Govern no és únicament amb el 7% dels vots dels habitants del país, la manca de representativitat i prevalença de la gnomonització sobre el consens i el diàleg, així com una sobrerrepresentació del ruralitat. Aquests aspectes comporten, per López, que hi hagi una absència d'accessió d'interès i competència política, al frontisme parlamentari, com els governs se centren principalment a buscar la reelecció, la manca d'atenció de majories parlamentàries, el distanciament vers la població i que no s'abordini els problemes estructurals o for no "tot just de canvisos".

Per tal d'afegir, el parlament del PS considera que cal canviar el Consell General al capor central en la vida política que "li conseqüència" que "s'abordini un veritable parlament" i que es caracteritzi en un espai de discussió i no únicament de debat perquè els ciutadans s'hi sentin identificats i reflectits i, per aconseguir aquests objectius, López va insistir en la necessitat d'implementar la base electoral, reduint les arques per a l'elecció de la nacionalitat i permetent la doble nacionalitat, la introducció de proporcionalitat al sistema, posar d'alt mode "topogràfic" a un "doble i sottilment democràtic", i fer que el diàleg i el consens siguin "condició imprescindible i necessària" per a la construcció de majories.

Per les seves part, Nadal, que va voler contextualitzar amb els factors de desestabilització i l'ineficiència en el parlamentarisme, va apostar per reformar la llei electoral per introduir "un sistema de base única nacional amb un president a les eleccions generals".

En la mateixa línia apostava per López: "Nadal es va manifestar també el coordinador de Josep Maria Socialdemocràcia d'Andorra (SMA), Pere Baró, que indicat que va assegurar que l'actual sistema "va ser un error" en el seu moment, va incidir en la necessitat d'actualitzar i "donar l'evolució de la societat. En aquest sentit, Baró, que en la seva ponència va remarcar que "l'actual sistema actualment no és real i caldrà necessàriament una canvia base de 25 consellers", va apel·lar a "deixar a l'actualitat i buscar un parlament realment representatiu de tot el país". D'altra banda, el conseller general de Demòcrates per Andorra Carles Jordana va participar també en la Diada andorrana a l'UCE, si bé la seva ponència es va centrar més a exposar la història del parlamentarisme andorrà, recordant la creació del Consell de la Terra, el Manuel Diput, el Pòdium andorrà i la Nova Reforma, que no posa a planificar-ne els efectes de futur.

El copríncep episcopal destaca formar part d'un dels països de parla catalana

En el marc de la celebració dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu, l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, va destacar el que suposa formar part d'un Estat que forma part dels països de parla catalana i que bandera la llengua a les Nacions Unides. Vives, que va presidir una missa a Sant Pere de Prada de Conflent, va destacar el que suposa "feliç formar part d'aquest país Estat" i sentir "la responsabilitat que em dona aquest servei". A la missa van assistir també el president de l'equip rector de la 50a Universitat Catalana d'Estiu, Jordi Casassas, el gerent i secretari de l'UCE, Joan Malouquer, i la presidenta de l'entitat organitzadora des de fa 31 anys de la Diada andorrana a Prada, i també membre de la Fundació de la Universitat Catalana d'Estiu, Àngels Mach, a més d'una nombrosa assistència de professors i alumnes de la universitat i de felietes diocesanes.

El copríncep va voler destacar també la funció didàctica dels acadèmics i dels centenars d'alumnes que han passat per la universitat durant el mig segle de vida i l'esforç d'intensificació que s'ha dut a terme. A més, va encoratjar els participants en aquesta activitat i va posar en relleu la presència dels cristians, que també s'han fet presents en aquests anys de recerca, de debats, i de difusió de la cultura catalana.

A la tarda, Vives va voler saludar personalment els assistents a la 31a Diada andorrana a l'UCE. Ahi també, Vives va poder saludar el síndic general, Vicenç Mazon, i alguns dels consellers generals que van prendre part en la jornada, a més dels membres de la Junta de la SAC.

L'OPINIÓ DE...

VANESSA MENDOZA CORTÉS

Política d'opinions en temes socials i presència en
Associació d'Escolars

es, minimeu: 1000

Feminista... i de dretes?

Es hora de despertar: Qüestionar a qui vol
canviar i a qui veu per canviar els nostres

drets humans com a dones.

El 16 d'agost passat vaig ser convidada per la SAC (Societat Andorrana de Ciències) a les seues
31a Jornades a Prades per fer una conferència. El tema de què és parlaré aquest any era el
consell general. Vaig triar parlar de les dones i com la seua existència a la vida pública no
garantix necessàriament que avançem en drets.

Van passar moltes coses interessants aquell dia i vaig poder fer-les en dues.

La primera és la visita del senyor Àlber de la Sala d'Urgel a la comarca de la SAC, ja ho
desconec totalment. Cal destacar que mitja hora de conregar la missa suposadament
l'organització va tenir el detall d'enviar-me una aquell senyor era a Prades, que vindria a fer-
nos una visita i que, fins i tot, hi havia la possibilitat que entrés al bot mig de la meua exposició i
que hauria de parlar-hi, ja que se l'havia de sentir i se l'era feta una foto de "Sembla". Realment
vaig decidir que a la foto no hi sortiria. El que em creava un dilema important era manjar o
entendre-la. Mercèria, per una qüestió ètica. No volia tractar un acte que no havia
organitzat jo, a més, volia decidir que no crec ni a dia ni a lloc. És per això que a aquell loc em
deseuere. Amb tot, va ser molt significatiu el que va dir parlant de la para "matrona" a totes i
tots. "Almà sembla un parlament i tot". Que emmetada ocasió faia, perquè és, en última
instància, que sembla que està governant, ja sembla decidir quins drets tenim o no, no només les
dones sinó la resta de persones del país. Mija Constitució és paper murat. Amb els nostres
mossos dretes (ho i ho, per exemple) i (no dretes) (lliç), com ara en els procediments que comencem
al saber, i amb la nostra força de treball estem manejant aquesta llibertat de democràcia. No
podem continuar creient que ens prenguem el nombre d'aquesta manera.

LES DARRERES OPINIONS DE
VANESSA MENDOZA CORTÉS...

Feminista... i de dretes?

Els carrers i les nits també són nostres

VIST I NO VIST

Casa de la Vall, 1971

La segona cosa que m'agradaria destacar d'aquell dia és que crec que hi ha una consciència de
concepció. No tinc res en contra d'aquest senyor, el que passa és que ell representa segles
d'opressió i genocidi femení, perpetuat al país per la seva organització. És respectuós qui
segueixi una religió o una altra. El que trobo intolerable és que s'estiguen imposant creences
feministes a les de la religió com a signe de manipulació personal. També hi ha de qui equivoqui
sempre ha anat de parlar al país en crisi i l'assoliment és legitimitat al país. Com temps
podem tornar més les persones que es problemen feministes i són de dretes i contràries. És
molt senzill, hi ha conceptes, maneres de fer i de pensar que no poden anar juntes: ser
republicana i matriarcal, ser de dretes i desequetes, ser pro-drets humans i conservadora
altres, ser cristià i ateu, ser feminista i de dretes. Quan una persona ajunta qualsevol d'aquests
conceptes, podem pensar en dues coses, a) és molt confús i b) vol canviar la ciutadania
per guanyar vots. El feminisme és un moviment que es va construir entre les dones per
reparar-se sense el paper tradicional que ens han donat a la vida privada. No és una moda, és
un moviment social que porta segles parlant d'abandonar el patriarcat, de l'opressió, d'afairar per
sota de la taula, i també parla de cooperació, de respecte, de llibertat, de sexualitat i de dretes. Hi ha
estudis arreu del món. Hi ha dones pensadores i intel·lectuals: Simone de Beauvoir, Silvia Federici,
Marcela Lagarde, Emma Goldman, Rosa Brudat i un llarg etcètera.

La crisi, en canvi, segueix la ideologia patriarcal, pot arribar a ser més gran (totar les dones) per
parla de la lei del més fort, del neoliberalisme, del privatització, de corrupció, d'opressió, de
competitivitat (sobretot entre les dones), dels rols que hem de seguir els homes per ser homes i
les dones per ser dones. Hi ha referents, feministes i de dretes? No. Hi ha estudis feministes de
dretes a les universitats, a les revistes especialitzades o a revistes divulgatives? No. Perquè NO
sabem el feminisme de dretes. La dreta defensa que les dones no avancem en drets humans. El
terrorisme veu amb això i l'ha volgut dretes que no tenim, sabent a qui i moltes, desventes a qui
fai fallia, perquè els drets humans no es negocien, ni es pot plaçar que es respectin. Els drets
humans es conqueren. I nosaltres, les dones d'aquest país, elevem un cas, es forma gràtia i
amb garanties de veritat, no pararem fins a aconseguir aquest i els altres drets que ens
manquen.

Comentari: 3

Comentaris

ESCRIT PER ANDORRA EL 21, 22/08/2018 09:00

ENLLAC PERMANENT

me acaba d'entretar que Simone Veil, l'administradora feminista francesa, no era de dretes!!!!
Quina cultura política!!!!

RESPON

ESCRIT PER ANDORRA EL 23, 23/08/2018 13:05

ENLLAC PERMANENT

Que be que l'entremis, perquè va ser qüestionada i repudiada per l'església i va
ser molt i molt valenta. Cosa i les dones de dretes del país i, no, perquè organ
van dies al sistema i sotmeses al treball. Amb fortuna acceptem, no fa cap norma.

RESPON

ESCRIT PER ANDORRA EL 23, 23/08/2018 13:05

ENLLAC PERMANENT

Una dreta humanista com la que representava ella està tan a l'equerra de la dreta d'aquí
que dirieu que és comunista a les vides i andorrana. Ve exigim la llibertat com a base de la
República. I així i aquí al feminisme de dretes dia que no es pot comprendre la figura
d'un llibre encara que sigui per assolir drets reproductius. Alguna altra lípia d'història que
ens vageu donar?

RESPON

El passat, present i futur del parlamentarisme andorrà, a la 31a Diada andorrana a l'UCE

La SAC presenta el llibre de ponències del 2017, titulada 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'

ANA Encamp 00199/2018.1744

2

0

La presidenta de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), M. Àngels Mach; el director general de FEDA, Albert Moles, i Antoni Pol, de la SAC, en un moment de la presentació del llibre 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'. / L. M. (ANA)

La 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent, que se celebrarà el proper dissabte 18 d'agost, girarà al voltant del passat, el present i el futur del parlamentarisme andorrà, així com de la necessitat de reformar-lo i adaptar-lo als temps actuals. Aquesta ha estat la temàtica escollida per aquest any per part de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que aplegarà personalitats diverses per tal de tractar la qüestió de la manera més transversal possible. El programa s'ha donat a conèixer aquest dimecres al matí al museu de l'Electricitat de FEDA, juntament amb la presentació del llibre de la diada de fany passat i que porta per títol 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'.

A la diada d'enguany hi prendran part prop d'una dotzena de polítics, com el síndic general, Vicenç Mateu; el conseller general de Socialdemocràcia i Progrés (SDP) Víctor Naudi; el president del grup parlamentari liberal, Jordi Gallardo; la consellera general Silvia Bonet, o el president del Partit Socialdemòcrata (PS), Pere López; a més d'historiadors i analistes polítics (periodistes, filòsofs, especialistes en ciències polítiques, etc.). Entre d'altres coses, parlaran de com apropar el Consell General als ciutadans, dels escenaris de futur que se li plantegen al parlamentarisme andorrà, dels factors que poden desestabilitzar i influenciar en el parlamentarisme i es preguntaran si a Andorra el parlamentarisme està en crisi.

El membre de la SAC, Antoni Pol, ha dit que ara era el moment de tocar aquest tema, donat que entre el 2016 i el 2020 es commemoren vuit esdeveniments importants a Andorra, entre els quals destaca els 600 anys de la creació del Consell de la Terra, però també els 50 anys dels drets polítics de les dones o els 25 anys de l'aprovació de la Constitució. "Moments històrics que han condicionat el parlamentarisme andorrà", ha afegit Pol, que ha volgut remarcar que si Andorra existeix "és perquè ens hem sabut diferenciar" de França i Espanya. "Hem d'evolucionar", ha insistit Antoni Pol, a més de recordar que un dels gens dels andorrans és "la unitat", reflectida en la història per saber trobar el punt just de sumar i no restar.

Pel que fa al llibre que recull les ponències de fany passat, la presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, ha comentat que van escollir-lo perquè estan en marxa les negociacions sobre l'acord d'associació i perquè l'important és el conjunt de totes ponències. Ja que n'hi ha de polítics, d'empresaris, de comerciants, d'ambaixadors i exambaixadors que tracten diferents problemàtiques, com pot ser la del tabac. En aquest sentit, Mach ha posat de manifest que cal tenir clar el que Andorra necessita de la Unió Europea, però també el que la UE pot aportar a Andorra. I, tenint en compte això, arribar a l'acord més convenient per a les dues parts. Amb tot, la presidenta de la SAC no ha amagat que l'esforç d'Andorra per solucionar alguns temes és molt més gran que el de qualsevol altre país de dimensions majors i amb una llengua reconeguda.

La publicació de la Societat Andorrana de Ciències compta amb la col·laboració del Govern d'Andorra i de FEDA. El director general de Forces Elèctriques d'Andorra, Albert Moles, ha donat un doble motiu per justificar la participació de fentitat en aquesta diada. D'una banda, ha agraït a la SAC l'oportunitat de donar a conèixer el museu i les activitats de FEDA a Andorra i a fora del Principat. I d'altra banda, perquè moltes de les diades que s'han celebrat fins avui estaven relacionades amb l'energia, l'aigua, el canvi climàtic o la sostenibilitat, qüestions estretament lligades amb la seva activitat i que, alhora, afecten i interessen a la societat.

catàlans, mite o realitat? que comptarà amb participació de persones de tots els indrets de parla catalana: un homenatge a Pompeu Fabra o un concert amb un grup andorrà.

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://ara.ad/_7b279c7b5f3f53016via:araandorra&ext=EP420)

Comparteix a twitter (http://twitter.com/share?url=https://ara.ad/_7b279c7b5f3f53016via:araandorra&ext=EP420)

El passat, present i futur del parlamentarisme andorrà, a la 31a Diada andorrana a l'UCE.

La diada andorranca a Prada tractarà sobre la necessitat de reformar el parlamentarisme

Notícies » Societat 18 d'agost, 2018

La diada andorranca de la Universitat d'Estiu tractarà sobre el parlamentarisme al Principat i la necessitat de reformar-ho. Així ho han explicat els responsables de la SAC, la Societat Andorranca de Ciències, que han presentat el llibre amb les ponències de la diada de l'any passat.

El 18 d'agost la Universitat Catalana d'Estiu, acull una nova diada andorranca, que organitza la SAC i que enguany estarà centrada en el passat, el present i el futur del parlamentarisme del Principat.

Destaca el fet que algunes de les ponències parlen sobre la **necessitat de reformar el sistema electoral** i adaptar el parlamentarisme als temps moderns. El coordinador de les jornades, Antoni Poi, avança que **Jordi Ribes** parlarà "sobre el paradigma de la representació". **Allan Ward** "abordarà el parlament 2.0, el parlamentarisme en l'època de la pujada intertemporal", i el periodista **Albert Roig** tractarà "la modernització del parlamentarisme", mentre la consellera **Silvia Bonet** exposarà "com promoure l'apropament entre el Consell i els ciutadans".

Aquest dimecres han presentat també el recull de les ponències de la diada de l'any passat que va versar sobre l'acord d'associació amb la UE.

Informa: Pere Moliné
Imatge: Anna Romagosa

<http://www.andorradifusio.ad/noticies/diada-andorranca-prada-tractara-necessitat-reformar>

El parlamentarisme andorrà centra la diada andorranca de la Universitat Catalana d'Estiu

Notícies » Política 18 d'agost, 2018

La 31a diada andorranca de la 50a edició de la Universitat Catalana d'Estiu ha servit per reflexionar sobre el paper de la dona al Consell General i el parlamentarisme andorrà.

El paper de la dona al parlamentarisme andorrà ha centrat bona part de les ponències que s'han dut a terme en la diada d'enguany. I és que, més enllà de la seva presència en estaments polítics s'ha reclamat un major impacte en la presa de decisions i els càrrecs de responsabilitat.

Les presentacions també han abordat aspectes vinculats al passat, present i futur de la perspectiva política andorranca. Un fet que presenta diversos reptes de futur, com ara una modificació de la llei electoral. La temàtica d'enguany també ha afavorit la participació, per primer cop, del coprincep episcopal en l'acte amb una missa a Prada de Conflent.

Des de l'organització es fa una valoració molt bona de la iniciativa d'aquest any. La diada andorranca tanca un any més les seves portes deixant reflexions i idees de futur.

Informa: Joel Romero
Imatges: Fernando Montero

<http://www.andorradifusio.ad/noticies/parlamentarisme-andorra-centra-diada-andorranca-universitat>

Vicenç Mateu: "Ha passat poc temps per reformar la Constitució"

Notícies - Política | 18 d'agost, 2018

Inserir vídeo

La 31 diada andorranca de la Universitat Catalana d'Estiu ha servit per debatre aspectes vinculats al parlamentarisme andorrà. Algunes de les ponències i els debats posteriors han plantejat la possibilitat de reformar la carta magna.

És necessària una modificació de la Constitució? Enguany, la carta magna ha complert un quart de segle. Aquesta xifra la converteix en un text relativament jove en comparació amb les constitucions d'altres estats. Tot i això, la jornada organitzada per la Societat Andorrana de Ciències durant la Universitat Catalana d'Estiu ha servit per posar sobre la taula aspectes vinculats al parlamentarisme, com ara una modificació de la Constitució. Aquest fet ha generat debat entre alguns assistents partidaris de modificar-la o no.

La modificació de la llei electoral també ha estat un altre dels aspectes sobre els quals s'ha posat el focus. L'abstencionisme creixent de les darreres eleccions i la pèrdua de pes del Consell General, segons alguns assistents, serien els principals detonadors d'aquesta reforma.

Informa: Joel Romero
Imatges: Fernando Montero

Compartir:

<http://www.andorradifusio.ad/noticies/vicenc-mateu-ha-passat-temps-reformar>

El debat sobre el parlamentarisme reivindica el paper de les dones

La psicòloga i presidenta d'Stop Violències, Vanessa Mendoza Cortés, juntament amb l'exconsellera general Meritxell Mateu, s'han referit a la trajectòria i el paper al Consell General.

ANA ANDORRA LA VELLA | @andorradifusio

Una jornada de l'Universitat catalana d'Estiu a SAC

La diada andorranca a la Universitat Catalana d'Estiu dedicada al parlamentarisme andorrà ha tingut el seu eixal per al paper de les dones. I ho ha fet, de manera crítica i reivindicativa, amb les ponències de la psicòloga i presidenta d'Stop Violències, Vanessa Mendoza Cortés, i de l'exconsellera general, Meritxell Mateu. Mendoza ha dedicat part de la seva intervenció a fer un recull històric des de la lluita pel dret a vot de les dones a Andorra fins al govern paritari que va entrar des del 2011 al 2015. Amb tot, ha afirmat que: "Tot i que la igualtat de gènere al Consell General no garanteix l'avançament en drets", ha afegit que "sense consciència de gènere, sense mirar les dificultats de les dones, de les recondicions de poder, la igualtat és una bonica il·lusió. El país necessita un acte de valentia de les dones per sobreposar-nos a la por i la culpa de l'església i el patriarcat".

L'exconsellera general Meritxell Mateu, per la seva part, ha dit que "el sistema de vot existents" i ha afegit que "el masclisme, fruit de la societat patriarcal que ens envolta, també és present dins del partit que voig representar durant les passades legislatures del 2011 al 2016. És un fenomen

transversal". Ha recordat que els horaris de les comissions legislatives, per la tarda, estaven fetes perquè els consellers poguessin dedicar el matí a les seves professions i no es tanta en compte que les conselleres, que eren professionals i mares de família, havien d'ocupar, entre d'altres coses, d'anar a buscar els fills a l'escola. "Amb això no vull dir que els consellers generals no s'ocupen dels nens o de les tasques familiars o de les llars, però val a dir que al Consell sense la insistència de les conselleres generals, sessions de Consell General i totes les comissions es fan per les tardes".

També ha lamentat que el 2011, tot i la paritat al Consell General, no s'escollí una consellera com a síndica general, un càrrec que a tota la història ha estat ocupat per homes. Mateu ha fet esment, finalment, a la campanya electoral a Ordino del 2011 en una llista estava formada per dues dones (ella i Olga Avelaich) i falta per dos homes. "En un acte electoral del partit contrari, el cap de llista no va trobar res millor per criticar el programa electoral del nostre partit, que dir que allò era com la revista Híola. Namés pel fet que a les fotos de campanya, i en una patrória alta com Ordino, érem dues dones candidates".

La diada andorrana a Prada reflexiona sobre el pes del Consell General i es plantegen canvis de model

El parlamentari andorrà és la temàtica que la Societat Andorrana de Ciències ha escollit en el marc de la 31a diada andorrana a la 50a Universitat Catalana d'Estiu

ANA ANDORRA | A VELLA | 18/08/2018 (6/2)

Un moment de la jornada sobre el parlamentariisme andorrà. /SAC

La 31a diada andorrana a la 50a Universitat Catalana d'Estiu (UCE) que se celebra a Prada de Conflent organitzada per la Societat Andorrana de Ciències (SAC) debat sobre el parlamentariisme andorrà. Una visió històrica i la necessitat de reflexionar sobre possibles canvis en el model actual han centrat algunes de les aportacions, tant escrites com presencials, que han fet les persones convidades. D'aquesta manera, el pes del Consell General o els canvis que es podrien fer quant a la representació social en el si del parlament han estat algunes de les qüestions sobre les quals s'ha debatut.

Així, el coordinador de Joventut Socialdemòcrata d'Andorra i membre del comitè executiu del PS, Pere Baró, ha destacat que "l'actual parlamentariisme andorrà va ser un encert" en el seu moment però també ha remarcat que l'evolució social fa que s'hagi de mirar d'actualitzar-lo i ha fet una crida a deixar de banda "la tradició" i buscar un parlament "realment representatiu". Baró exposa en la seva ponència que "l'intent de sistema bicameral no és real i acaba essent simplement una cambra baixa de 28 consellers". Així, constata que més enllà de les eleccions on sí que hi ha diferenciació entre els candidats nacionals i els parroquials o quan s'han de votar les lleis qualificades, "en la gran majoria de decisions els consellers de les circumscripcions parroquials es transformen en consellers generals i no voten per la pèrbolla, sinó en clau nacional". A més a més, qüestiona la representativitat del sistema actual i com a exemple exposa que "el Partit Socialdemòcrata, que va obtenir gairebé un 25% dels vots" només representa "un 10%" el Consell General. Baró conclou que un parlament amb 28 consellers només nacionals és "totalment viable i potser més eficaç". L'afegit que potser la funció dels parlamentaris parroquials "es pot treballar des de les parroquies i que cada comú designi un responsable per fer de línia directa entre consell i comú".

D'altra banda, a través d'una aportació escrita sobre els factors de desestabilització i influència en el parlamentariisme, el conseller de Socialdemocràcia i Progrés, Víctor Naudi, advoca per reformar la llei electoral per introduir "un sistema de llista única nacional amb vot preferent a les eleccions generals". També planteja com a factors d'influència "que afecta directament la sobirania" el fet que el grup parlamentari majoritari es negui a debatre en seu parlamentària sobre la despolitització de l'executiu, "justificant la negativa per 'la desvetllar una crisi institucional'". Defensa, per tant, un "Consell General reforçat, que sigui àmpliament representatiu de la ciutadania i que sigui elegit del resultat d'unes eleccions amb un màxim de participació electoral".

Al seu torn, la periodista Noemí Rodríguez ha posat en relleu la "pèrdua de pes del Consell General en els darrers anys" i s'ha qüestionat sobre el fet que el gruix de l'impuls legislatiu estigui recaient en el poder executiu. D'aquesta manera, ha posat en relleu que "la sensació que és el Govern (...) qui acaba dirigint els fets del que li toca i del que de vegades pertoca al Consell, és una sensació massa habitual" a la qual cosa, lamenta, se suma "la manca de crítica i de control que exerceix el mateix grup parlamentari de la majoria, sobre el Govern". A més a més, la periodista posa en qüestió el paper dels consellers escollits per circumscripció territorial i com a exemple posa el cas de les lleis de competències i transferències en les quals, creu, aquests consellers haurien d'haver tingut més pes. D'aquesta manera, conclou que si la funció d'aquests parlamentaris es limita només al seu rol en les votacions de lleis qualificades, s'hauria de plantejar un canvi en la llei electoral. Rodríguez conclou el seu escrit, facilitat a la SAC, plantejant un canvi del sistema, fent del Consell General "un òrgan legislatiu més potent", on hi hagi un "debat real" i amb molta més participació.

També en escrit de l'advocat i escriptor Antoni Morell es lamenta que el Consell General sigui un òrgan institucional que "s'ha denigrat molt" i considera que de les accions que de les comandes s'estigui donant més importància al control de l'executiu i "molt menys a la impulsió de l'acció que

li correspon, legislar". En aquest cas, a més, lamenta l'elevat volum de lleis que s'aproven. Morell remarca que en el parlamentariisme andorrà hi ha "un predomini i una preponderància excessius del poder executiu" de tal manera que s'ha convertit, condou, "en una sèrie continuada d'explicacions posteriors a la posició presa per l'executiu, portada al Consell General pel grup que el recolza" i reivindica més "lleis creatives en benefici de la comunitat".

D'altra banda, el doctor en dret i advocat Pere Figuereda compara els parlaments dels petits estats d'Europa, concretament de Mònaco, Liechtenstein i San Marino amb el d'Andorra. I a conclusió és que tots aquests petits països compten amb un sistema unicameral, ja que, assegura, "l'existència de dues cambres no tindria gaire sentit i afectaria el funcionament del mateix país". També destaca el fet que el parlament de San Marino compti amb 60 diputats, el de Mònaco amb 24 i el de Liechtenstein amb 25, front els 28 d'Andorra que posats en relació amb la població suposa que el Principat compta amb un conseller general per cada 2.571 habitants, mentre que a San Marino hi ha un diputat per cada 556 habitants, a Mònaco un per cada 1.555 habitants i a Liechtenstein un per cada 1.524 ciutadans. L'expert recorda que la Constitució dona la possibilitat que al Consell hi pugui haver fins a 42 consellers i es demana quin és el nombre de parlamentaris òptim. Condou que "només un parlament reforçat amb un nombre òptim de diputats pot esdevenir garantia de la realització de les dues funcions primordials que té la funció legislativa, amb l'elaboració de normativa de qualitat i la funció de control de l'executiu".

Altres aportacions com les dels historiadors Albert Vilaró, Susanna Veia i Pere Cervero reflexionen sobre el paper del Consell de la Terra, del qual fan que ve se celebrà el siat centenari, tal com recorda Vilaró, que reivindica una commemoració adequada. També el conseller de Demòcrates per Andorra Carles Jordana ha fet un repàs històric. Ha recordat que que Andorra compta amb un dels parlaments més antics d'Europa, i, a la vegada, "una estructura molt peculiar de govern". Ha afegit que el sistema andorrà és un "parlamentariisme dualista", ja que tant els coarbitres i els seus serveis, com el Consell General i les corporacions locals disposen de prerogatives legislatives, i que aquests organismes "són font de dret de la qual emana un conjunt de normes proles de la parcel·la d'actuació de cascos".

Joan-Enric Vives destaca formar part d'un dels països de parla catalana que abanderà la llengua

A la missa que va presidir a Sant Pere de Prada de Car'lent també va posar èmfasi en la difusió que es duu a terme des de la universitat durant el mig segle de vida

ANA ANDORRA LA VELLA | 19/08/2018 | 13:30

L'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan-Enric Vives, a la Universitat Catalana d'Estiu a l'Hotel d'Urgell

L'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan-Enric Vives, va presidir el dissabte 18 d'agost la missa en llengua catalana a Sant Pere de Prada de Conflent, i ho va coincidir amb la celebració dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu. En aquesta celebració, Vives va destacar el que suposava formar part d'un Estat integrant dels països de parla catalana i que abanderà la llengua a les Nacions Unides. "Accepte feliç formar part d'aquest petit Estat i sento la responsabilitat que em dona aquest servei", va afegir el copríncep.

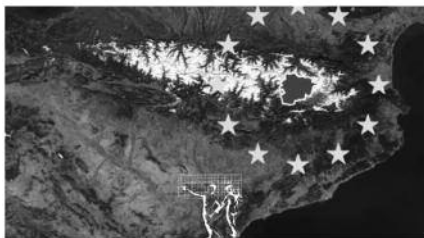
A la missa hi foren presents el president de l'equip rector de la 50a Universitat Catalana d'Estiu, Jordi Cosasas, el gerent i secretari de la Universitat Catalana d'Estiu, Joan Maluquer, i la presidenta de l'entitat organitzadora dies de fa 50 anys de la diada andorrana a Prada, i també membre de la Fundació de la Universitat Catalana d'Estiu, Àngels Mech, a més d'una nombrosa assistència de professors i alumnes de la universitat d'estiu i de fidels i coceparis.

L'arquebisbe d'Urgell va voler destacar també la funció didàctica dels acadèmics i dels centenars d'alumnes que han passat per la universitat durant el mig segle de vida i les forç d'entesa i difusió que s'ha dut a terme. A més, va encoratjar els participants en aquesta activitat i va posar en relleu la presència dels cristians que també s'han fet presents en aquests anys de recerca, de debats, i de difusió de la cultura catalana.

A la tarda, Vives va voler saludar personalment als assistents a la 31a diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu que se celebra aquest mateix dia i que enguany analitzava "El parlamentarisme andorrà". En aquest marc va poder saludar el síndic general d'Andorra, Vicenç Mateu, que liderava una de les ponències i alguns consellers generals que hi assistien, a més dels membres de la junta de la Societat Andorrana de Ciències.

La SAC presenta el llibre de les ponències de la 30a Diada Andorrana a l'UCE

Per: REDACCIÓ / 21/08/2018 A LES 11:00 / 16/08/2018

La SAC, Societat Andorrana de Ciències, presenta el llibre *Andorra i l'actitud d'associació amb la Unió Europea*, que recull els actes de les ponències de la 30a Diada Andorrana a l'UCE de Prada de Conflent el 19 d'agost del 2017.

Serà presentat públicament al **MW Museu de l'Electricitat** el proper **dimecres 8 d'agost a les 12h del migdia**. També es presentarà el programa de la 31a Diada Andorrana a l'UCE, que es durà a terme **dissabte 17 d'agost** per tot el dia al **Hotel Resolador de Prada**, amb el tema: **El parlamentarisme andorrà**.

Recordem que una part dels darrers actes realitzats es poden veure al canal de la SAC a youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCAP5r5TKAPUm-gQadDAGA>.

accessible des del portal www.sac.ad

€ ECONOMIA   🏛️ POLÍTICA   ⚡ SUCESSOS   🚴 ESPORTS   🏠 PIRINEU   🏘️ SOCIETAT

📖 CULTURA   🗣️ OPINIÓ   📰 TENDÈNCIES -   📄 SERVEIS -

L'INDEPENDANT
L'UNCE
27 AOUT 2018

17

El passat, present i futur del parlamentarisme andorrà, a la 31a Diada andorrana a l'UCE

ESCRIT PER: ANA / EL: 08/08/18 15:24 / A: CULTURA / AMB: 0 COMENTARIS

Aquest dimecres al matí s'ha presentat la 31a Diada andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent, que se celebrarà el proper dissabte, 18 d'agost. El tema que ha escollit la Societat Andorrana de Ciències (SAC) per aquesta 50a edició de l'UCE és el parlamentarisme andorrà i, a banda de polítics en actiu, també comptarà amb ponències d'historiadors i analistes de diversos àmbits, per tal que cadascú aporti la seva visió sobre el passat, el present i, especialment, el futur d'aquesta qüestió.

En aquest sentit, per reflectir l'interès de la temàtica, Antoni Pol, de la SAC, ha destacat que entre el 2016 i el 2020 a Andorra es commemoraran vuit esdeveniments importants, entre els quals els 600 anys de la creació del Consell de la Terra. En aquest mateix acte, que ha tingut lloc al museu de l'Electricitat de FEDA, s'ha presentat el llibre de la diada andorrana de l'any passat, que porta per títol 'Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea'. La presidenta de la SAC, M. Àngels Mach, ha volgut remarcar que Andorra existeix perquè ha sabut diferenciar-se de la resta i resistir i que, en la negociació oberta amb la UE, el país ha d'oferir alguna cosa que no el perjudiqui i, alhora, que li pugui interessar.

SAINT-MICHEL-DE-LLOTES
Université d'été : rencontre avec le co-prince d'Andorre

▶ Joan-Eric Vives Sicília, co-prince episcopal d'Andorre.

Dans le cadre de l'Université catalane d'été (UCE) à Prades, une journée a été consacrée à la principauté d'Andorre. Pour cette 31e édition, la Société andorrana de sciences (SAC) a proposé aux participants une réflexion autour du rôle du parlement andorran, le *consell general*. Lors de cette journée, des politiciens andorrans d'hier et d'aujourd'hui ont témoigné de leurs expériences. Vicens Mateu Zamora (*studie general*, président du parlement andorran), Meritxell Mateu Pi (première ambassadrice de la principauté), Josep Marsal Ribà (*ex-subdelegat*, vice-président du *consell general*), mais aussi Sílvia Bonet Perrot et Pere López Aguiló (députés actuels) ont marqué ce rendez-vous annuel. Dans l'après-midi, Joan-Eric Vives Sicília, évêque de la Seu d'Urgell et co-prince de la principauté d'Andorre était présent. En

déplacement dans le département, il a tenu à rendre hommage à la 31e édition de la *diada andorrana* et au cinquantième de l'UCE. Un message amical et fraternel a été délivré. Au sein de l'assistance se trouvaient des Saint-Michelots qui ont salué le co-prince épiscopal d'Andorre. Ces derniers n'ont pas manqué de lui faire part de leur attachement à la langue catalane et à l'Andorre. « La venue du co-prince a scellé une fois de plus le lien fort existant entre notre département et l'Andorre », ont déclaré des habitants.

POLÍTICA (I)

Prada debat com evitar que els Països Catalans esdevinguin només un "mite"

Membres de l'IEC clamem per evitar que la catalanitat sigui una mena 'd'hispanitat'

per Quico Salicrú (Prada, el Conflent)
17/08/2018 19:03 | Actualitzat a 17/08/2018 21:22

Una imatge de la taula rodona durant la salutació del conseller Puig (DUICO SALICRÚ)

Debat adient en la primera jornada de la cinquantesima edició de la Universitat Catalana d'Estiu que se celebra a Prada, el Conflent i que s'ha inaugurat aquest divendres. Representants de tots els territoris que configuren el concepte de Països Catalans han debatut sobre si són una realitat o un mite. La divisa general ha estat clara: són una realitat però no es pot abaixar la guàrdia davant l'acció de l'Estat i la globalització. I, sobretot, no caure en una mena de concepte "d'hispanitat". Un debat que s'ha encetat amb una salutació del conseller de Cultura a l'exili, Lluís Puig.

Joan Bocat de l'IEC i en representació de l'activisme de la Catalunya Nord s'ha mostrat convençut que són una realitat només pel fet com l'Estat francès negocia i intenta evitar la seva significació pública. Victor Labrao, del País Valencià, considera que és una realitat com "mostren les estratègies per amagar-nos". "És una mala manera d'existir, el de la negociació, prohibició i persecució", ha afegit. Ara bé, ha demanat solucions concretes com és la facilitat que com a comunitat lingüística i cultural es puguin veure les televisions: "Som un grup de pobles amb llengua comuna o som un mateix poble dispers en quatre administracions?", s'ha preguntat.

En la mateixa línia, s'ha expressat Fina Salord de l'Institut Menorquí d'Estudis, que ha reivindicat la peculiaritat menorquina com a mostra de la "pluralitat" dels Països Catalans. "Un territori tan petit com Menorca va mantenir al segle XVIII - el Català com a llengua de cultura", ha destacat.

Per la seva banda, Sebastià Serra, de la Universitat de les Illes Balears, també ha alertat que el concepte de Països Catalans no caigui en: una mena "d'hispanitat". Pel que fa Andorra, Antoni Pol, de la Societat Andorrana de Ciències, tot i rebre la realitat dels Països Catalans ha qüestionat la necessitat de convertir-los en una realitat política si ja és una realitat social i cultural. Antoni Torre, de l'IEC i Obra Cultural de l'Alguer, també ha subratllat la necessitat de mantenir el concepte de Països Catalans com una qüestió de supervivència de la cultura catalana en territoris amb tendència a la minorització. Joaquim Montcós, de l'Associació Cultural del Matarranya, ha estat contundent: "A la Franja ens agafem als Països Catalans".

#països catalans (http://elmon.cat/tags/paisos-catalans)

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU
Països Catalans: mite o realitat?
Representants de diferents entitats culturals debatten sobre l'existència dels Països Catalans

Països Catalans: mite o realitat?

Representants de diferents entitats culturals debatten sobre l'existència dels Països Catalans

per Quico Salicrú (Prada, el Conflent)
17/08/2018 19:03 | Actualitzat a 17/08/2018 21:22

"Països Catalans mite o realitat", així ha titulat la Universitat Catalana d'Estiu una de les primeres jornades rodones i debatides a Prada del Conflent. Una foto que es pot veure al programa d'Estiu online d'Estiu de la Universitat Catalana d'Estiu.

Les peculiaritats dels Països Catalans que es fa en funció de la seva història, cultura i llengua, són un exemple de diversitat lingüística i cultural. Els Països Catalans són una realitat però no es pot abaixar la guàrdia davant l'acció de l'Estat i la globalització. I, sobretot, no caure en una mena de concepte "d'hispanitat". Un debat que s'ha encetat amb una salutació del conseller de Cultura a l'exili, Lluís Puig.

El president de l'IEC de la Catalunya Nord, Joan Bocat, ha afirmat que "és una realitat només perquè l'Estat francès negocia i intenta evitar la seva significació pública". Victor Labrao, del País Valencià, considera que és una realitat com "mostren les estratègies per amagar-nos".

En la mateixa línia, s'ha expressat Fina Salord de l'Institut Menorquí d'Estudis, que ha reivindicat la peculiaritat menorquina com a mostra de la "pluralitat" dels Països Catalans.

Per la seva banda, Sebastià Serra, de la Universitat de les Illes Balears, també ha alertat que el concepte de Països Catalans no caigui en una mena "d'hispanitat". Pel que fa Andorra, Antoni Pol, de la Societat Andorrana de Ciències, tot i rebre la realitat dels Països Catalans ha qüestionat la necessitat de convertir-los en una realitat política si ja és una realitat social i cultural.

Antoni Torre, de l'IEC i Obra Cultural de l'Alguer, també ha subratllat la necessitat de mantenir el concepte de Països Catalans com una qüestió de supervivència de la cultura catalana en territoris amb tendència a la minorització.

Joaquim Montcós, de l'Associació Cultural del Matarranya, ha estat contundent: "A la Franja ens agafem als Països Catalans".

Una foto que es pot veure al programa d'Estiu online d'Estiu de la Universitat Catalana d'Estiu.

El món és un espai més enllà de les fronteres físiques, i aquest és el món digital. És un món més enllà de les fronteres físiques, i aquest és el món digital. És un món més enllà de les fronteres físiques, i aquest és el món digital.

Notícia

La Universitat Catalana d'Estiu celebra els 50 anys en plena forma

Reflexió

Diumenge, 5 d'agost de 2018 07:50h

La UCE 2018 s'ha desdoblada entre Prada de Conflent, seu original, i el Campus de Manresa a principis de juliol

La Universitat Catalana d'Estiu (UCE) assolix enguany la 50a edició. Per celebrar el mig segle de vida (1968 – 2018), l'organització va decidir desdoblada la programació a dues seus. Després d'haver celebrat a principis de juliol el Campus de Manresa, tornarà a Prada de Conflent –el seu emplaçament habitual– entre el 17 i 23 d'agost. Fidels a l'esperit que ha caracteritzat històricament la UCE, els alumnes podran assistir a jornades, seminaris i tallers de pràcticament tot l'espectre acadèmic: literatura, lingüística, sanitat, tecnologia, economia, ciències polítiques, filosofia, i moltes més branques de coneixement

Algunes de les lliçons magistrals de la 50a Universitat Catalana d'Estiu serviran per escapar de l'estricta actualitat i reflexionar entorn l'evolució del coneixement. A tall d'exemple, s'organitzaran els cursos *UCE 1968-2018: 50 anys d'història catalana*, es dissertarà la recuperació d'obres canòniques de la literatura catalana a *Lectures i interpretacions dels clàssics medievals. Balanç d'un segle*, o es debatrà els polemics canvis lingüístics impulsats per l'IEC a *La proposta de la Secció Filològica (2016, 2017) ha millorat la de Fabra (1956)?*

Per altra banda, tampoc hi mancarà la reflexió sobre algunes de les problemàtiques més necessàries d'enfrontar en el futur immediat de la nostra generació. Entre altres temàtiques, s'han convidat ponents que tractaran sobre les llibertats polítiques, la sostenibilitat ambiental, la introducció imminent de les nanotecnologies, les possibilitats de garantir un envelliment més digne per a les persones, o la situació actual de la identitat catalana a la Catalunya Nord.

Representació de totes les terres de parla catalana

La Universitat Catalana d'Estiu està oberta a la col·laboració d'aquelles entitats que desginj participar-hi jornades. Les previstes enguany a Prades seran representatives del conjunt dels Països Catalans. Així, s'organitzaran xerrades sobre l'Alguer (*Quin futur pot català a l'Alguer?* i *Els Parcs Naturals del Port del Comte i Garruf*), Andorra (*El parlamentarisme andorrà*), Menorca (*III Jornada Menorquina*), o en aquest cas com a matèria més reglada, el curs *Llengua, ensenyament i identitat a la Catalunya Nord*.

La reflexió entorn el moviment associatiu també hi tindrà cabuda. Dins el seminari *El patrimoni cultural de les Illes Balears. Noves recerques*, el Catedràtic d'Història Contemporània Sebastià Serrà parlarà sobre *Plataformes i moviment associatiu entre Catalunya, Illes Balears, Catalunya Nord i País Valencià en perspectiva històrica*.

Podem consultar tots els horaris de la 50a edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent en aquest enllaç.

16/08/2018

Viu l'UCE 3

@sacencies La 31a Diada d'Andorra a @UCE_CAT serà sobre "El parlamentarisme andorrà".. Us esperem el 18-08-18 a Prada!

17/08/2018

Mite i realitat dels PPCC

tre dels diferents territoris dels Països Catalans contrasta amb la indiferència i fins i tot forta hostilitat en altres indrets, on fins i tot anomenar-los és considerat una ofensa. D'aquests aspectes i d'altres parlaran Joan Becat (Catalunya Nord), Victor Labrado (País Valencià), Fina Salord (Menorca), Sebastià Serra (Mallorca), Antoni Pol (Andorra), Anto-

Tots els assistents a la universitat Catalana d'Estiu sabem que el seu àmbit natural d'actuació són els Països Catalans. La naturalitat amb què es viu a Prada la relació en-

ni Torre (L'Alguer), Joaquim Montclús (Franja de Ponent) i Marta Rovira (Principat de Catalunya) a la taula rodona que tindrà lloc a les 5 de la tarda a l'amfiteatre.

Flaixos

19/08/2018

Qui diu que a Andorra no hi ha grups de rock en català? Aquesta nit teniu ocasió de descobrir Komanem, una banda de quatre components que l'any 2016 va publicar el seu primer disc, *El silenci és viu* i on s'hi poden escoltar 10 cançons amb veus melòdiques, guitarres enèrgiques i ritmes contundents.

18/08/2018

Missa concelebrada a Prada

A les 11 del matí, l'església de Sant Pere de Prada celebrarà la missa dels 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu, concelebrada pel bisbe d'Elna-Perpinyà Norbert Turini, el bisbe de La Seu d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, el bisbe de Girona, Francesc Pardo i l'abat de Montserrat, Josep Maria Soler. Després de la bona rebuda que va tenir l'any passat, aquest és el segon any en què s'ofereix una missa en català vinculada a la Universitat Catalana d'Estiu. Durant la missa hi haurà un acompanyament musical a càrrec de Santi Miret, que tocarà la viola de gamba, mentre que el doctor Jordi Craven-Bartle i Lamote de Grignon, tocarà l'orgue i dirimirà els cants litúrgics.

18/08/2018

Andorra i el seu parlament

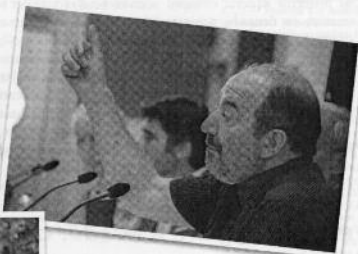

Una de les jornades amb més tradició de les que tenen lloc a Prada en el context de la Universitat Catalana d'Estiu és la Jornada Andorrana, que enguany arriba a la XXXI edició. En aquesta ocasió, el tema de debat és *El parlamentarisme andorrà*. On és el sistema parlamentari andorrà, o l'assemblea que exerceix el poder legislatiu, 600 anys després de la seva creació? Com es poden resoldre les seves contradiccions (entre el costum i el codi, la lleialtat als partits o als ciutadans, els interessos nacionals o altres...), les seves limitacions (falta d'experiència política, incompatibilitats, rigidesa deliberativa...), o els seus

reptes (l'acord d'associació amb la UE, millor representativitat, la globalització...)? Com es pot satisfer una societat dinàmica, petita, plural i en continua transformació que aspira a menys quantitat i més qualitat legislativa, a més diferenciació d'aquesta respecte de la del nostre entorn, a més participació i ús de les noves tecnologies...? S'hi presentaran prop de 25 ponències (la majoria presencials) que miraran de respondre aquestes i altres preguntes.

19/08/2018

Les fotos del dia

@AgenciaANA UCE- La diada andorrana a Prada reflexiona sobre el pes del Consell General i es plantegen canvis de model.

L'església de Sant Pere de Prada va ser escenari el dijous a la nit del concert del Cor dels Països Catalans i el dissabte d'una missa concelebrada pels bisbes d'Elna-Perpinyà, de Girona, l'arquebisbe de La Seu d'Urgell i l'abat de Montserrat. A l'amfiteatre del Liceu es va debatre sobre el futur digital de Catalunya amb el conseller Jordi Puiggnéró i el director de TV3, Vicent Sanchis.

Les fotos del dia

Vida intensa i variada a l'UCE. un espai on hi conviuen unes jornades que reben la visita d'un arquebisbe, un grup de rock contundent, els nens de l'esplai i els assistents a l'homenatge a un dels activistes en favor dels Països Catalans, Josep Maria Llompart.

El racó del record El cap del Govern d'Andorra Marc Forné surt de l'helicòpter que havia aterrat a la pista d'atletisme del Campus. Era l'any 1997.

22/08/2018

Viu l'UCE

23/08/2018

21/08/2018

Diuem...

@sacencies El copríncep episcopal, Joan Enric Vives, va visitar la 31a #DiadaAndorrana a l'@UCE_CAT celebrada ahir a Prada de Conflent. Amb @FEDAcultura @GovernAndorra

23/08/2018

Les dades

	2018	2017
Alumnes	693	657
Professors	199	213
Organització	18	21
Espectacles	204	85
Periodistes	25	21
Jornades	316	393
TOTAL	1455	1390
Estada completa	64,28%	74,30%
País Valencià	7,63%	7,65%
Illes	7,64%	5,67%
Catalunya Nord	10,46%	9,34%
Principat	69,72%	71,96%
Altres*	5,60%	5,38%

*Andorra, l'Alguer, la Franja...

EL SAC

**550 anys
de Gutenberg i
50 anys de
trasplantaments**

BUTLLETÍ CULTURAL NÚMERO 186 2018 -3

SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

Centre Cultural la Llacuna

www.sac.ad

Carrer Mossèn Cinto Verdaguer 4

Tel. +376 829729

AD500 Andorra la Vella

Fax +376 852383

Del parlamentarisme andorrà

Entre el 2016 i el 2020 els andorrans haurem pogut commemorar:

-600 anys de la creació del Consell de la Terra pels Coprínceps, el bisbe d'Urgell, Francesc de Tovia, i el comte de Foix, Joan de Foix-Grallí, a demanda dels andorrans representats per Andreu d'Alàs, i donant-los «potestat perquè en nom i substitució de les mateixes Valls tinguin poder d'intervenir, defensar i mantenir a favor de tots els homes i de cadascun dels drets... i llibertats concedides». Un assoliment guanyat per la vetlla i constància en la reivindicació dels andorrans de la preservació de les seves llibertats, dels seus drets, usos i costums ancestrals.

-150 anys de la ratificació de la dita Nova Reforma pel Copríncep francès Napoleó III, després d'haver-la signat el 1866 el Copríncep episcopal Josep Caixal, a demanda dels andorrans, encapçalats pel Síndic Guillem d'Areny i Plandolit. Si fins llavors havien estat entre dos i quatre, incloent entre aquests als dos cònsols de cadascuna de les sis parròquies, escollits anualment, els consellers que formaven el Consell General, a partir de llavors seran quatre membres diferents als cònsols, renovats en la seva meitat cada dos anys. I per tant el Consell passarà de tenir d'entre 12 i 24 membres a tenir-ne sempre 24. I passaran a ser votants i elegibles tots els caps de casa.

-85 anys del sufragi universal masculí i els votants i elegibles augmenten, com a mínim, el doble.

-50 anys dels drets polítics de les dones. El cens electoral dels votants torna a doblar-se.

-45 anys del dret d'elegibilitat de la dona andorrana. El cens dels elegibles també es dobla.

-40 anys de la partició de la parròquia d'Andorra en dues: Andorra la Vella i Escaldes-Engordany, per decisió dels Coprínceps, després de demanar augmentar el nombre de consellers per part de la parròquia d'Andorra. De manera sàvia s'aconsegueix mantenir l'equilibri polític-territorial. El nombre de membres del Consell General passarà de 24 a 28.

-35 anys de la creació del Consell Executiu pels Coprínceps en el procés de Reforma de les Institucions demanada pel Poble andorrà. I amb el qual el Consell General perd la capacitat executiva o de govern i passa a tenir només la legislativa. S'inicia el procés de pas d'un estat de fet a un estat de dret.

-25 anys de l'aprovació de la Constitució de 1993. Aquesta nova etapa portarà com a canvis al Consell General el fet de que la meitat dels membres seran escollits per circumscripció parroquial i l'altra meitat a nivell nacional. Una solució brillant per a continuar fent compatible l'equilibri de la suma de les forces d'una Andorra, federació de territoris, i d'una Andorra, Estat.

Sumari

- * Estudiants a Prada
- * 14è Recercat a Manresa
- * Presentació de llibres: *Andorra i l'acord d'associació amb la Unió Europea, 30a Diada Andorrana o la XLIX UCE*
- * IX Jornades d'Etnobotànica en Llengua Catalana
- * Concert Artur Blasco i Marién de Casimiro: Cançons tradicionals d'Andorra i del Pirineu
- * Perfils dels conferenciant: Jordi Castellví / Carles Riba/ Josep Casadevall
- * Cicle de conferències reportatge, primer semestre 2018
- * Agenda

Vuit commemoracions de vuit moments històrics, produïts al llarg dels darrers 600 anys i sis dels quals s'han produït en els darrers 100 anys, que ens dona idea de l'acceleració dels canvis produïts en les quatre darreres generacions, per adaptar les institucions andorranes als nous temps.

Aquestes fites han marcat, de dret, el parlamentarisme andorrà. Si bé, de fet, ja existia abans, en forma d'assemblees i assemblees magnès, en haver-se de concertar tots els homes de les Valls, tan sovint com era necessari, per tal de poder tractar qüestions amb els Coprínceps, o fins i tot abans com tenim coneixement amb les Concòrdies de 1162 i 1176 signades amb els bisbes d'Urgell. O amb els seus veïns (de Puigcerdà, de Querol, d'Urgell...), nomenant Síndic o Síndics per a tractar-les.

Com s'havia fet des de sempre, sense tenir constància del seu origen, de manera similar, però diferent, al que ha passat amb els consells dels comuns, o dels quarts, amb la particularitat que d'aquests no se'n té data de la seva constitució en dret.

La 31a diada andorrana a la 50a Universitat Catalana d'Estiu a Prada del Conflent ens convida a conèixer, analitzar, reflexionar, debatre, comparar, proposar, projectar, planejar, concebre, imaginar, a partir de les necessitats i problemes actuals i futurs, per aportar les solucions més enciaents a la millora del parlamentarisme andorrà.

S'hi presentaran 16 ponències presencials i nou no presencials:

Del Consell de la Terra al Consell General (Domènec Bascompte i Grau), Vos primer senyor Síndic (Noemí Rodríguez), Reptes per a un parlament del segle XI (Yvan LARA i Sànchez), Ésser consellera general al Principat d'Andorra: vocació i compromís (Meritxell Mateu i Pi), L'Andorra eterna: organització parlamentària d'un país (Josep Marsal i Riba), Notes sobre el parlamentarisme andorrà (Vicenc Mateu i Zamora), Copríncipat parlamentari? (Josep Dallerès i Codina), El Consell de la Terra el 1419: d'assemblea a òrgan de representació (Susanna Vela i Palomares), Factors desestabilitzadors i d'influència en el parlamentarisme (Victor Naudi i Zamora), Està en crisi el parlamentarisme a Andorra? (Jordi Gallardo i Fernández), De 1419 al 2019: celebrar per recordar, recordar per celebrar (Albert Villaró i Boix), El parlamentarisme andorrà (Antoni Morell i Mora), El nombre de diputats que ha de tenir un parlament (Pere Figuereda i Cairó), L'actual parlamentarisme andorrà: una tradició que ha de mirar endavant per esdevenir un parlament realment representatiu (Pere Baró i Rocamonde), Les dones al Consell General (Vanessa Mendoza i Cortés), El nou paradigma de la representació (Jordi Ribes i Marsal), Parlament versió 2.0: el parlamentarisme a l'època de la puïlada intertemporal (Alan Ward i Koeck), Modernització de l'escenari parlamentari (Albert Roig i Loscertales), Com promoure l'apropament entre el Consell General i els ciutadans? (Silvia Bonet i Perot), El Consell General en el Manual Digest i en el Politar: de lo que pot i no pot (Joan Massa i Serrado), Andorra un copríncipat parlamentari (Carles Jordana i Madero), Escenaris de futur del parlamentarisme andorrà (Pere López i Agrads), Influència de la idea del progrés. La seva formulació clàssica, de Fontanelle a Auguste Comte (Univers Bertrana i Diaz), Parlamentarisme andorrà al segle XX (Pere Cervera i Muñoz), Quin és i quin serà el rol del Parlamentari d'Andorra (Josep Duró i Coma).

Amb la presentació a càrrec de Marta Fonolleda i Riberaygua, la salutació de Jordi Casassas i Ymbert i la cloenda d'Àngels Mach i Buch.

El SAC 186 2

Però i si bé les formes, els reglaments i procediments són importants, no s'han d'oblidar els continguts i el fons de tot plegat. Com ens recorden les Màximes del Manual Digest d'Antoni Fiter i Rossell, a la fi es tracta de tenir un país dirigit per les persones més íntegres, discretes i experimentades (6), de no mantenir en els càrrecs aquells a qui s'ha perdut la justa confiança (11), que gastin quan convingui i estalviïn en la resta del temps (13), que treballin perquè en el poble no es creïn bàndols, ni enemistats (19), que no multipliquin les lleis i mantinguïn les sabudes que han de ser guardades amb rigor (22-23), que satisfacin les necessitats de la terra i facin previsió dels problemes a venir (24-34-35), que no carreguin d'impostos ni collin a la gent del país (29-30) i finalment no demostrin riquesa, poder i força, sinó fragilitat i humilitat perquè és com som, vulnerables, petits i clarament dependents dels altres (49).

Antoni POL I SOLÉ

ESTUDIANTS A PRADA

"Cal no abandonar mai la tasca ni l'esperança en el futur millor" afirmava Pompeu Fabra durant la setmana d'estudis catalans a Prada l'any 1947

L'esperit per caminar cap a un món millor, és la flama que conserva a dia d'avui la Universitat Catalana d'Estiu. Un espai de llibertat i de trobada d'estudiants, professors, professionals, polítics i assistents en general, dels set territoris que conformen els Països Catalans: l'Algguer, Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, la Franja de Ponent, les Illes Balears i el País Valencià. Persones de cultura, amb ganes d'aprendre, compartir i retrobar les identitats catalanes d'arreu, construeixen, cada estiu, un coneixement eminentment català, mantenint la llengua i la cultura en el centre de cadascuna de les diferents disciplines.

Roser Alemany llegint una ponència no presencial durant la 31a Diada Andorrana

Sis efemèrides coincidien aquest estiu a Prada: els 50 anys de la Universitat Catalana d'Estiu, els 150 anys del naixement de Pompeu Fabra, el centenari de la publicació de la seva *Gramàtica catalana*, 75 anys d'oficialitat del català a Andorra, el 25è aniversari de la constitució andorrana i els 600 anys del Consell de la Terra de les Valls d'Andorra. Als peus del Canigó, el paratge natural que va acollir els últims dies exiliats de Pompeu Fabra, evocàvem i celebràvem la coherència i el compromís del filòleg per la llengua i la cultura catalanes. No insignificant va ser el seu viatge des de l'exili fins a les Valls d'Andorra, per poder fer el seu testament en la seva pròpia llengua, aquella que havia estudiat, reivindicat i que estimava. Andorra, en aquells temps de repressió social i d'espoli catalans, va fer possible el gest simbòlic de Pompeu Fabra per protegir i legitimar en català el seu recorregut de vida i les seves últimes voluntats -el reconeixement i l'oficialitat de la llengua catalana, ja era en aquella època, exclusiu de la nació andorrana.

Inspirats per la història de lluita pels drets a la llengua i la cultura, ens trobàvem, desfet el camí a l'exili de Pompeu Fabra, persones de diferents indrets dels Països Catalans i les muntanyes andorranes. Unides totes, pel valor vinculat a l'actitud de resistència en la tasca per la llengua i cultura catalanes, recordàvem a Prada, els moments de fundació de la Universitat d'Estiu i les motivacions originàries sorgides en "moments adversos" del passat, les quals, malauradament, es rebel·laven anàlogues amb els moments convulsos de l'actualitat catalana.

ESTUDIANTS A PRADA

Les mirades d'Andorra, l'Alguer, les Illes Balears i el País Valencià, es tornaven necessàries per entendre la realitat polièdrica de la nostra cultura i identitat -sense elles, no podríem mirar-nos com a iguals en referents i diversos en història. Les Jornades de cadascun d'aquests territoris, eren petits altars a la tradició, la música, la poesia, la natura i el coneixement, d'aquell indret de parla catalana. Alguns més aïllats que d'altres, menys acompanyats per les institucions o més empobrits pels nous paradigmes de la globalització, tots ells encaraven amb fèrria voluntat els nous escenaris per la cohesió de la cultura compartida, una il·lusió que volien transmetre als seus fills i als seus nets: la curiositat per conèixer el relat que ens precedeix, per significar les pertinències i els llocs de vida.

Concretament, la Jornada d'Andorra, en aquesta edició centrada en el Parlamentarisme Andorrà, acollia a una significant mostra d'intel·lectuals, polítics i ciutadans del país. Tots ells, es referien a la història constitutiva del país per poder entendre el govern i el parlament actuals, forjats aquests, en la voluntat originària de ser independents. Tanmateix, la realitat de fet del sistema comunal, amb trets assemblearis des de temps antics, així com també, la determinació per autogovernar-se en temps que imperava el senyoriu i la feudalització, varen ser claus per dirigir la futura realitat de dret del sistema andorrà.

En l'actualitat, aspectes com la consolidació de la legislació, la transparència del Consell General en la gestió i exercici polític, la figura de la dona en el sistema polític andorrà i la seva trajectòria històrica, la separació de poder entre el Govern i el Consell, la tecnocràcia assumida per les noves formes de governabilitat vers el debat ideològic, el compromís de la ciutadania i la seva participació, el copríncipat i la integració social en l'afluència demogràfica creixent de les últimes dècades, entre d'altres, van ser alguns dels temes identificats pels membres participants, com a necessaris per al debat, durant la jornada andorrana.

Tenir una llengua compartida, és tenir una visió del món conjunta; a la UCE, d'això se'n parlava i debatia molt. Durant els dies de jornades, seminaris i tallers, es podia observar la gent cercant la mirada de l'altre, apropant el discurs al recorregut identitari de l'altre, des de la generositat i la tolerància. Pertànyer al patrimoni immaterial i humà dels territoris de cultura catalana, era l'efecte de les nits de música, dels actes iniciats amb poesia, del ball entre joves i grans, i de les converses entre àpats i cafès. La importància del coneixement generat en un marc universitari d'estiu, es tornava una infraestructura única, ideal, per al desenvolupament de lligams i connexions entre diversos, una oportunitat per a créixer i obrir-nos al món.

Roser Alemany i Lajunta

Roser Alemany dirigint el moment musical de l'homenatge a Pompeu Fabra

Una setmana a la Universitat Catalana d'Estiu, una experiència única

Aquest estiu ha estat inoblidable especialment perquè he tingut l'oportunitat d'assistir a la 50a edició de la Universitat Catalana d'Estiu.

El programa era ric i variat: hi havia la possibilitat d'assistir a cursos en diferents àrees de coneixement, a actes i commemoracions, a tallers i als vespres a espectacles de música, teatre i cinema.

Als matins assistia als cursos de català on fèiem activitats diferents i sovint creatives per ampliar vocabulari i repassar aspectes conflictius de gramàtica. Així doncs, vaig aprendre a expressar-me tant oralment com per escrit amb més precisió i fluïdesa.

Anna Duongová llegint una ponència junt amb Marta Fonolleda

També vaig descobrir uns textos literaris catalans interessants.

A les tardes, anava al taller de doblatge en català perquè m'encantava ja des del primer dia.

És una activitat molt original que no havia fet mai.

Crec que és una manera molt divertida per aprendre català i millorar la pronunciació, ja que el que sentim quan diem una cosa és diferent quan escoltem la nostra veu des d'un enregistrament.

Sovint, abans del sopar, explorava l'entorn de Prada i descobria els trossos de Catalunya Nord: la bellesa de la seva naturalesa, les seves muntanyes, els seus pobles d'època medieval.

Els concerts a partir de les 21 h a la plaça del poble eren un esdeveniment diari, però sempre era un moment molt especial i agradable per a mi perquè hi havia un ambient positiu.

Segons la meua opinió, una de les coses que caracteritzen la UCE és la seva diversitat cultural que també és una de les coses que la fan única. És un lloc on es reuneixen persones de llocs diferents, amb vides diferents, però totes tenen una cosa en comú: la llengua catalana que els uneix.

Hi havia gent de totes les regions dels Països Catalans incloent l'Alguer, les Balears i Catalunya Nord, per exemple.

Durant la meua estada a Prada, d'una banda, vaig poder conversar constantment en català amb parlants natius i assistir a cursos intensius, per tant he progressat molt. D'altra banda, vaig aprendre coses noves sobre la història i la cultura dels Països Catalans, vaig explorar la comarca del Conflent i vaig provar una activitat que no havia fet mai i que m'ha agradat molt, el doblatge.

Per acabar, voldria donar les gràcies al Govern d'Andorra i a la Societat Andorrana de Ciències per haver-me donat la possibilitat d'assistir a la UCE i de viure aquesta experiència inoblidable.

Anna Duongová

Estudiants becaris i membres de la SAC

